«قىزىل يىڭنا غۇچ» رەسسملىك چۆچەكلەر مەجمۇئەسى

ئۆزگىرىۋالىدىغان ئاي

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى

مۇقاۋىنى لايىھەلىگۈچى: غازات بارات

ISBN 978-7-5469-3927-8

定价：29.80元

上架建议：少儿专柜

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت · فوتو سۈرەت نەشرىياتى

تۈزگىرەلەيدىغان گاي

«قىزىل يىڭناغۇچ» رەسىملىك چۆچەكلەر مەجمۇئەسى

ئۆزگىرەلەيدىغان ئاي

تەرجىمە قىلغۇچى: سائادەت ئىمىن

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى

بۇ كىتاب بېيجىڭ ئېلېكترون سانائىتى نەشرىياتىنىڭ 2010 ـ يىلى 1 ـ ئاي بېيجىڭ 1 ـ نەشرى ، 2010 ـ يىلى 1 ـ ئاي 1 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根北京电子工业出版社 2010 年 1 月北京第 1 版,2010 年 1 月第 1 次印刷版本翻译出版。

پىلانلىغۇچى: يۇ ۋېنشېڭ
مەسئۇل مۇھەررىرى: مۇرات ئالىم، مامۇت ئىسمايىل
مەسئۇل كوررېكتورى: مېھرىبان نۇرئەخمەت

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: ياسىن ئوبۇلقاسىم
گۈزەل سەنئەت مۇھەررىرى: ئازات بارات
باسما مەسئۇلى: لىيۇ ۋېيىيۇ

«قىزىل يىڭناغۇچ» رەسىملىك چۆچەكلەر مەجمۇئەسى

ئۆزگىرەلەيدىغان ئاي

تەرجىمە قىلغۇچى: سائادەت ئىمىن

نەشرقىلغۇچى: شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى ئىقتىساد ـ تېخنىكا تەرەققىيات رايونى پەن ـ تېخنىكا باغچە يولى 5 ـ قورۇ
پوچتا نومۇرى: 830026
تارقاتقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى
تور دۇكىنى: داڭ داڭ، جىڭدۇڭ، ئامازون، تاۋباۋ، تىيەنماۋ، دۇدۇ، تاۋباۋ . شىنجاڭ سايامەت كىتابخانىسى
بەت ياسىغۇچى: ئۈرۈمچى بياۋگەنجى مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى
باسقۇچى: بېيجىڭ شىنخۇا مەتبەئە چەكلىك شىركىتى
فورماتى: 1092 × 787 مىللىمېتىر، 1/16
باسما تاۋىقى: 8
نەشرى: 2014 ـ يىلى 10 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
بېسىلىشى: 2014 ـ يىلى 10 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
كىتاب نومۇرى: ISBN 978 – 7 – 5469 – 3927 – 8
باھاسى: 29.80 يۈەن

تور نەشرى: دۇدۇ تورى (www.dudu-book365.com)
تور كىتابخانىسى: تاۋباۋ تورى، شىنجاڭ سايامەت كىتابخانىسى (http://shop67841187.taobao.com)

ئاجايىپ ياخشى رەسىملىك پەننىي كىتاب

ـــــ كىچىك ئوقۇرمەنلەرگە

سۆيۈملۈك كىچىك دوستلار، ھەر قېتىم تېلېۋىزور ئالدىدا ئولتۇرۇپ، پۈتۈن زېھنىڭىز بىلەن تەسىرلىك ھەم جانلىق كۆرۈنۈشلەرنى كۆرگىنىڭىزدە، لىرىك مۇزىكىلاردىن بەھرىلەنگىنىڭىزدە، يەسلى ياكى باغچىلارغا بېرىپ قىزىقارلىق ئويۇنچۇقلارنى، ئېلېكترونلۇق ئويۇنلارنى زوق بىلەن ئويناۋاتقىنىڭىزدا ياكى ئاتا ـ ئانىڭىز بىلەن تاغۇ ـ دەريا، باغۇ ـ بوستانلارنى سەيلە قىلغىنىڭىزدا... سىزدە ھەرخىل تەسىرات ۋە سوئاللار تۇغۇلۇپ، ئىلىم ـ پەن دېگىزىغا غەرق بولامسىز؟ ئىلىم ـ پەن سىرلىقتۇر، ئىلىم ـ پەن گۈزەلدۇر، ھەممىدە ھەممىگە چېتىشلىقتۇر.

قولىڭىزدىكى بۇ كىتاب بەئەينى ئىلىم ـ پەن دېگىزىدا كېزىۋاتقان ئالتۇن كېمىگە ئوخشاش، گۈزەل تاللارنى، جانلىق ھەم قىزىقارلىق رەسىملەرنى ۋە پەننىي بىلىملەرنى ئۆزىگە مۇجەسسەملەپ، چۆچەكلەردەك ئىپادىلەش ئۇسۇلى ئارقىلىق سىزگە ئىلىم ـ پەن بىلىملىرىنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ.

سىزنىڭ ئىلىم ـ پەن دۇنياسىنىڭ ئىشىكىنى چېكىپ، ئېچىدىكى سىرلىق دۇنيانى چۈشىنىشىڭىزگە، ئىلىم ـ پەننىڭ مۇھىملىقىنى بىلىشىڭىزگە، ھەمدە ئاشۇ ئىلىم ـ پەنگە تولغان دۇنيادا ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىڭىزگە ياردەم بېرىدۇ.

مۇندەرىجە

ئۆزگىرەلەيدىغان ئاي 1

ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىدىكى «خىرۇستاللار» 25

كىچىك «ھاۋا رايىدىن ئالدىن مەلۇمات بەرگۈچى» ... 49

گۈلدۇرماملىق يامغۇردا كەلگەن مېھمان 73

يەر يۈزىدىكى «بۇلۇت» 97

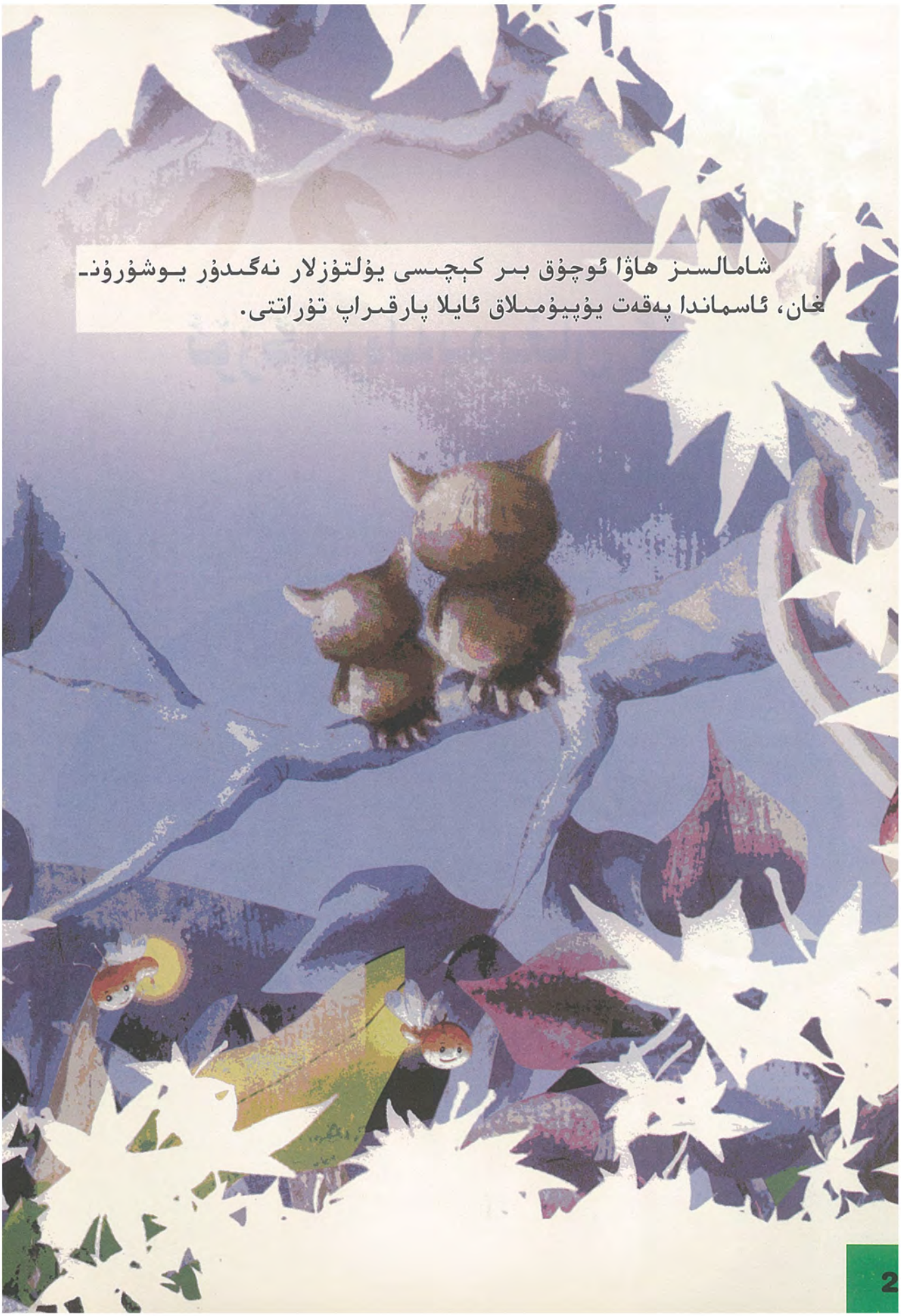

ئۆزگىرەلەيدىغان ئاي

شامالسىز ھاۋا ئوچۇق بىر كېچىسى يۇلتۇزلار نەگدۇر يوشۇرۇندۇغان، ئاسماندا پەقەت يۇپيۇملاق ئايلا پارقىراپ تۇراتتى.

تاغ توّپىسىدىكى بىر تۇپ دەرەخنىڭ ئېگىز شېخىدا ئانا ـ بالا مۇشۇكياپىلاق ئولتۇراتتى.

مۇشۇكياپىلاقنىڭ بالىسى ئاسماندا ئالتۇن تاۋاقتەك ئېسىلىپ تۇرغان ئايغا قاراپ ھۇزۇرلىنىپ:

ــ ئانا، بۇگۈنكى ئاي نېمانداق چىرايلىق! ــ دېدى. ئانىسى ئۇنىڭ بېشىنى سىيلاپ كۈلۈمسىرىگىنىچە:

ــ بۇگۈن دېھقانلار كالېندارى بويىچە 8 ـ ئايغا 15، تاۋۇز چاغنى كۈنى. ھەر ئاينىڭ دېھقانلار كالېندارى بويىچە 15 ـ كۈنى ئاي مۇشۇنداق ئالاھىدە يۇمىلاق بولىدۇ.

8. ئاي
15
دېھقانلار كالېندارى

ــ نېمىشقا؟ ــ قىزنىڭ سورىدى بالىسى.

ــ چۈنكى بۇ كۈنى ئاينىڭ قۇياش نۇرى يورۇتقان تەرىپى پۈتۈنلەي يەر يۈزىگە قارايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز يۇپيۇملاق ئاينى كۆرەلەيمىز. بۇ، «تولۇن ئاي» دەپ ئاتىلىدۇ، ــ دەپ سەۋرچانلىق بىلەن چۈشەندۈردى ئانا.

تولۇن ئاي

ئاي

قۇياش

يەر شارى

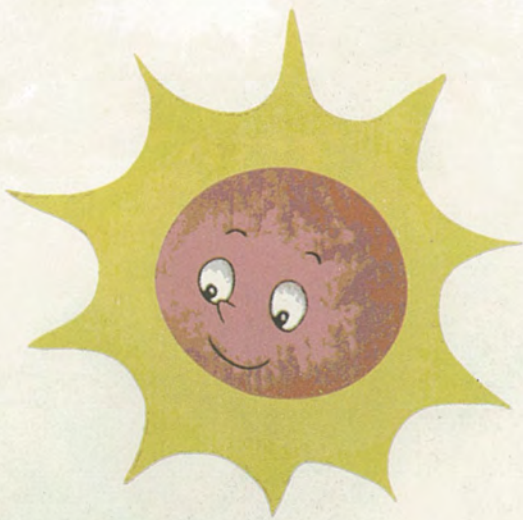
ــ ئەمسە، نېمە ئۈچۈن ئاي بەزىدە ئورغاقتەك بولۇپ بۈگۈنكىگە ئوخشاشماي قالىدۇ؟ ئاي يۇزىنى نېمىشقا ھېلى ئۇنداق، ھېلى بۇنداق ئۆزگەرتىپ تۇرىدۇ، ــ دەپ داۋاملىق سورىدى بالىسى بېشىنى تاتىلاپ تۇرۇپ.

ئانىسى كۈلۈپ كەتتى ۋە:

— ئەمەلىيەتتە ئاي ئۆزىدىن يورۇقلۇق چىقارمايدۇ، قۇياش ئۇنى يورۇتۇپ تۇرىدۇ. يەرشارى، ئاي ۋە قۇياشنىڭ ئورنىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ بىز ئاينىڭ قۇياش يورۇتقان ئوخشاش بولمىغان قىسمىنىلا كۆرەلەيمىز.

يەر شارى قۇياشنى چۆرىدەپ ئايلىنىدۇ.

ئاي يەر شارىنى چۆرىدەپ ئايلىنىدۇ.

ئاينىڭ بېشىدا قۇياش ئاينىڭ ناھايىتى كىچىك بىر قىسمىنىلا يورۇتقاچقا، بىز ئورغاقتەك ئەگىم ھىلال ئاينى كۆرەلەيمىز، ــ دېدى ئانىسى بالىسىغا قاراپ، ــ ئاندىن كېيىن، قۇياشنىڭ ئاينى يورۇتقان قىسمىنىڭ بارا ـ بارا چوڭىيىشى نەتىجىسىدە، يېرىم ئايدىن كېيىن بىز يۇپيۇمىلاق ئاينى كۆرەلەيمىز.

دەسلەپكى چارەك
كۆپۈنكى ئاي
ھىلال ئاي
تولۇن ئاي
يېڭى ئاي

مۇشۇكياپىلاقنىڭ بالىسى تېگى ـ تەكتىگە يەتمەـگۈچە ئانىسىدىن سوراۋەردى:

ــ ئۇنداقتا، كېيىن يەنە قانداق بولىدۇ؟ ئاي يۈزىنى يەنە ئۆزگەرتەمدۇ؟

ئانىنىڭ كۆزلىرىدىن مۇلايىملىق يېغىپ تۇراتتى، ئۇ ئالدىرىماي چۈشەندۈرۈشكە باشلىدى:

ــ شۇنىڭدىن كېيىن، ئاي ئاستا ـ ئاستا يەنە ئورغاقـتەك ھىلال ئايغا ئۆزگىرىدۇ. ئاينىڭ يۈزى شۇ تەرىقىدە داۋاملىق ئۆزـگىرىپ تۇرىدۇ.

بۇلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن بالىسى كۆزلىرىنى ئۇۋلاپ بېشىنى كۆتۈرۈپ، يۇپيۇمىلاق ئايغا قاراپ ھاياجانلانغان ھالدا:

ــ ئانا، قارىڭە، ئاي بىزگە قاراپ كۈلۈۋاتىدۇ، ــ دېدى.

كېچە ئاسمىندا يۇلتۇزلار داۋاملىق مۆكۈ ـ مۆكۈلەك ئويناياتتى، ئاي تېخىمۇ تولۇپ بەكلا چىرايلىق بولۇپ كەتكەندى...ئېگىز دەرەخ شېخىدىكى ئانا ـ بالا مۇشۇكياپىلاقلار بىر ـ بىرىگە چىك چاپلىشىپ قۇچاقلاشتى...

پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئەمەلىي پائالىيىتى

سەييارىلەر ئارا ئويۇن ئويناش

پائالىيەت مەقسىتى .....

1. قۇياش، يەرشارى ۋە ئاينىڭ ئورۇن مۇناسىۋىتىنى بىلدۈرۈش.
2. ئاينىڭ تولۇش ۋە كەمتۈك بولۇپ ئۆزگىرىشىدىكى سەۋەبلەرنى بىلدۈرۈش.
3. بالىلارنىڭ ئالەم بوشلۇقىنىڭ سىرى ئۈستىدە ئىزدىنىش قىزغىنلىقىنى قوزغىتىش.

پائالىيەت تەييارلىقى .....

1. رەڭگى ئوخشاش بولمىغان ئىككى شار شەكىللىك جىسىم (كۆك رەڭلىك يەر شارىغا، سېرىق رەڭلىكى ئايغا ۋەكىللىك قىلىدۇ)، يورۇقلۇق چىقىرىدىغان ئۈستەل چىرىغى (قالپىقى ئېلىپ تاشلىنىدۇ).
2. تولۇن ئاي ۋاقتى تاللىنىدۇ: دېھقانلار كالېندارى بويىچە ئاينىڭ 15 ـ ياكى 16 ـ كۈنلىرى.
3. خاتىرىلەش جەدۋىلى تەييارلىنىدۇ.

پائالىيەت جەريانى

1. بالا قولىغا ئۇستەل چىرىغىنى ئېلىپ قۇياش رولىنى ئالىدۇ. دادىسى كۆك رەڭلىك شارنى ئېلىپ يەر شارى بولىدۇ. ئانىسى سېرىق رەڭلىك شارنى ئېلىپ ئاي بولىدۇ.

2. ئويۇن باشلانغاندا دادىسى (يەر شارى) بالىسىنى (قۇياشنى) چۆرىدەپ ئايلىنىدۇ. دادىسى (يەر شارى)نىڭ سۈرئىتى ئاستا، ئانىسى (ئاي)نىڭ سۈرئىتى تېزراق بولىدۇ.

پائالىيەتنى داۋاملاشتۇرۇش

ئائىلە باشلىقلىرى بالىلىرىنى باشلاپ ھەر كۈنى ئاخشىمى ئاي فازىسىدىكى ئۆزگىرىشلەرنى كۆزىتكۈزىدۇ ھەمدە خاتىرە يېزىلىدىغان بىر گىراپا تەييارلاپ، ئاينىڭ ھەر كۈنلۈك شەكلىنى سىزدۇرىدۇ، شۇ ئارقىلىق بالىلىرىغا ئاي فازىسىنىڭ ئۆزگىرىش قانۇنىيىتىنى بايقىتىدۇ.

پائالىيەتنىڭ ئەھمىيىتى

بۇ پائالىيەت ئارقىلىق بالىلارغا ئۇچ ئاسمان جىسمىنىڭ مۇناسىۋىتىنى ھەمدە ئاينىڭ تولۇش، كەمتۈك بولۇش سەۋەبىنى ئۇقتۇرغىلى بولىدۇ. تەقلىدىي تەجرىبە ئىشلەش پائالىيىتى ئارقىلىق، بالىلارنىڭ ئىلمىنىڭ سىرى ئۇستىدە ئىزدىنىش قىزغىنلىقى قوزغىتىلىدۇ. بالىلار كۈندىلىك تۇرمۇشتا ئىلمىي ھادىسىلەرنى كۆزىتىشكە ھەمدە داۋاملىق كۆزىتىش جەريانىدا ئۇنىڭ سىرىنى بايقاشقا يېتەكلىنىدۇ.

ئاينىڭ يۈزى نېمىشقا ئۆزگىرىپ تۇرىدۇ؟
ئاي ئۆزىدىن يورۇقلۇق چىقرامدۇ؟

كىچىك دوستلار، ئاينىڭ يۈزى بەزىدە يۇمىلاق، بەزىدە يېرىم چەمبەر ۋە بەزىدە ئورغاقتەك بولۇپ قالىدۇ. بۇنىڭ نېمە ئۈچۈن ئىكەنلىكىنى بىلەمسىلەر؟

ئەسلىيدە، ئاي ئۆزىدىن يورۇقلۇق چىقارمايدۇ. بىز كۆرۈپ كېلىۋاتقان ئاي نۇرى ئۇ قايتۇرغان قۇياش نۇرىدىن ئىبارەت. قۇياش، ئاي، يەر شارىنىڭ نىسپىي ئورنىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، ئوخشاش بولمىغان كۈنلەردە ئاي ئوخشاش بولمىغان قىياپىتىنى نامايان قىلىدۇ.

مۇنداقچە ئېيتقاندا، ئاي يۈزىنىڭ يېرىمىنى قۇياش نۇرى ھەمىشە يورۇتۇپ تۇرغان بولسىمۇ، ئەمما ئۇ ئايدا بىر قېتىم يەر شارىنى بىر چۆرىدەپ ئايلىنىدۇ. شۇڭلاشقا بىز ھەر كۈنى كۆرۈپ تۇرغان ئاي پەقەت قۇياش نۇرى يورۇتقان ئاينىڭ بىر قىسمىدىن ئىبارەت بولۇپ ھەر كۈنى ئوخشاش بولمايدۇ. ئاينىڭ 3 ـ كۈنى ھىلال ئاينى، 7 ـ، 8 ـ كۈنلىرى دەسلەپكى چارەك ئاينى، 15 ـ كۈنى تولۇن ئاينى كۆرەلەيمىز.

ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىدىكى «خىرۇستاللار»

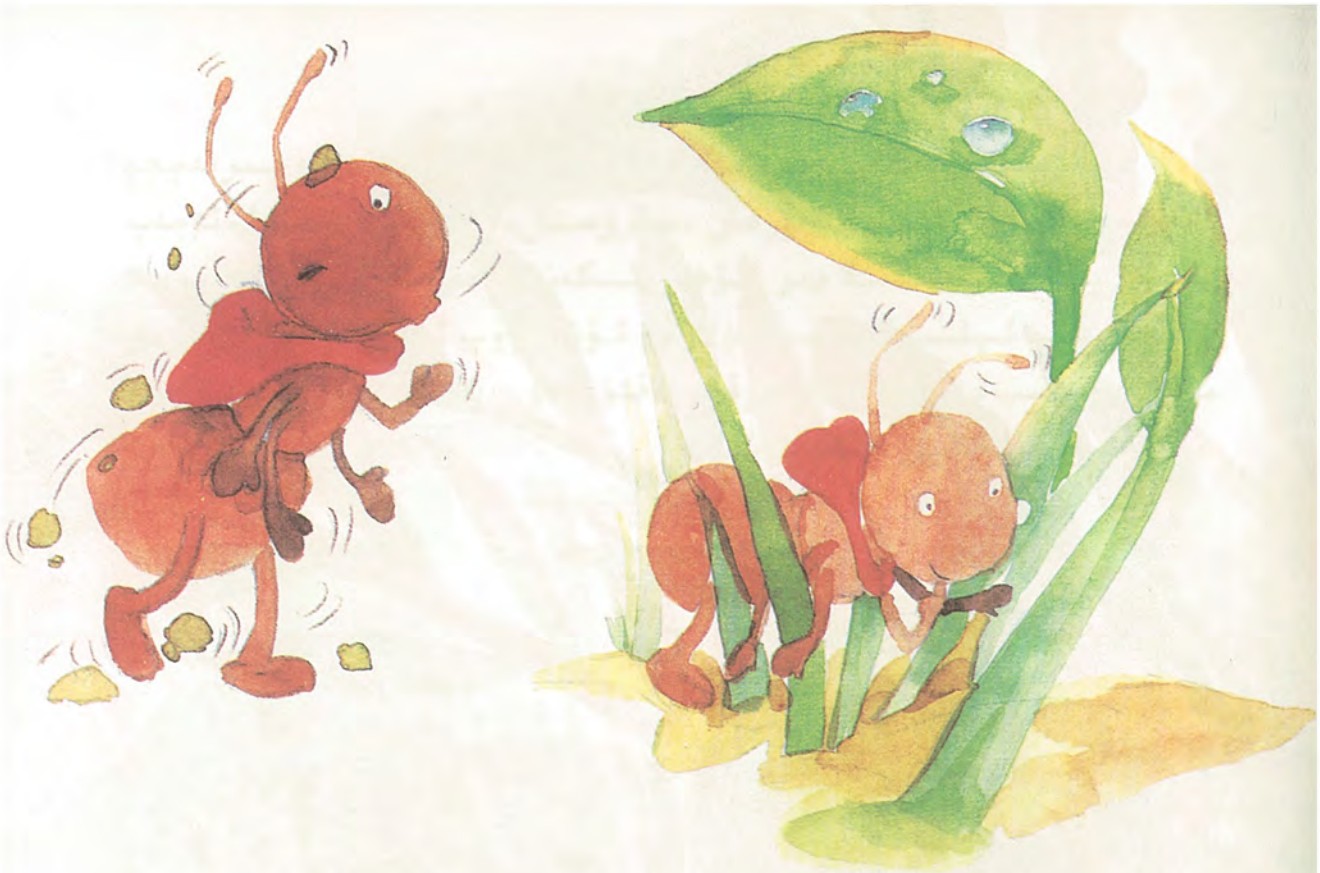
كۆپكۆك ئاسماندا ئاپئاق پاختىدەك يۇمشاق بۇلۇتلار مەيىن شامالـ
دا ئادەمگە ھۇزۇر بېغىشلاپ لەرزان لەيلەپ يۈرەتتى.

«بۇگۈن ئانامنىڭ تۇغۇلغان كۈنى، چوقۇم ئەڭ ـ ئەڭ ئۆزگىچە بىر سوۋغا تەييارلىشىم كېرەك» دەپ ئويلىدى چۈمۈلىچاق ۋە ئەتىگەندىلا ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇۋۇسىدىن چىقىپ ئوت ـ چۆپلەر ئارىسىغا كەلدى.

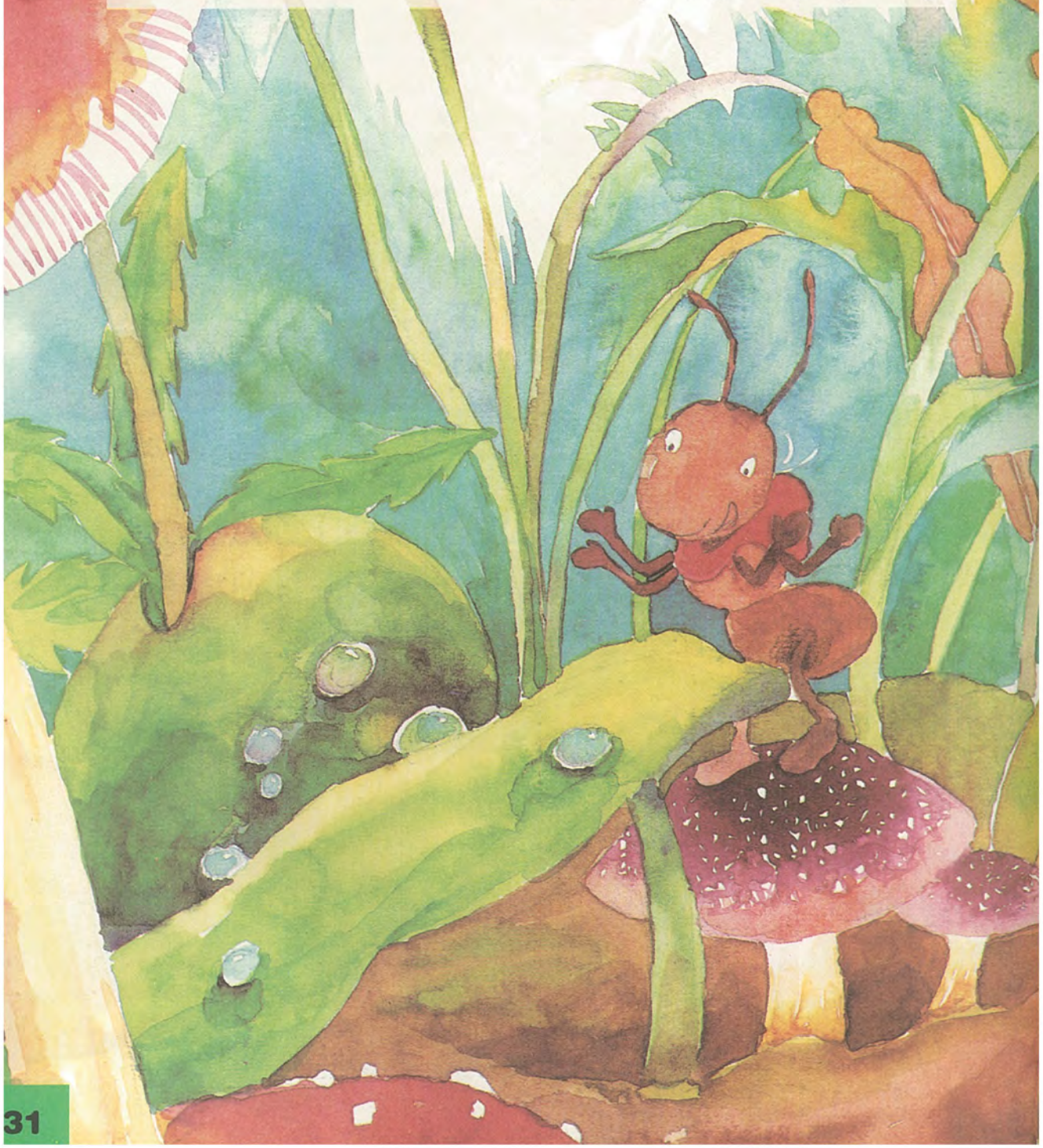

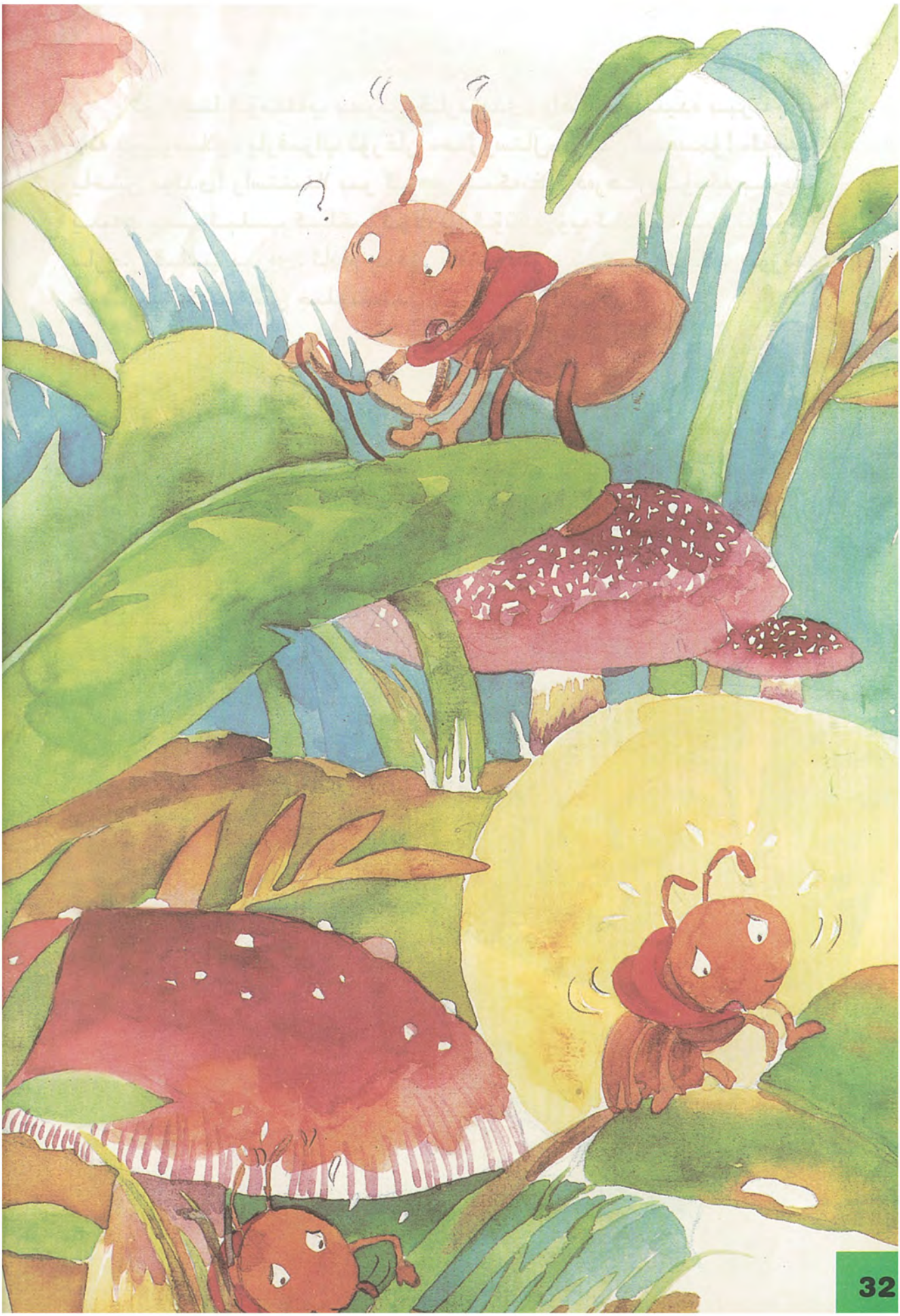

ئۇ ئۇستىبېشىدىكى لاي ـ توپىلارنى قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىپ ئوت ـ چۆپلەر ئارىسىدا ئالدىرىماي ئۆمىلەپ ئەتراپنى ئىنچىكىلىك بىلەن شۇنچە ئاختۇرۇپمۇ ئوبدانراق بىر نەرسە تاپالماي بىرئاز كۆڭلى يېرىم بولدى. توساتتىن، يوپۇرماقلار ئۈستىدە يالت ـ يۇلت يالتىراپ تۇرغان بىر نەرسىنى كۆرۈپ كۆز ئالدى لاپپىدە يورۇپ كەتكەندەك بولدى!

ئۇ ئاستا ئۆمىلەپ بېرىپ قارىۋېدى، ۋاھ! ئەسلىيدە بىرنەچچە دانە يۇپيۇمىلاق، پارقىراپ تۇرغان «خىرۇستال»لاركەن ئەمەسمۇ! «ئەجەپ ياخشى بولدى! راستتىنلا بىر گۆھەر ئىكەنغۇ! دەرھال ئۆيگە بېرىپ يىپەك يىپ ئېلىپ كېلىپ ئۇلارنى ئۆتكۈزۈپ ئانامغا بىر تىزىق مارجان قىلىپ بېرەي. ئانام چوقۇم ياقتۇرىدۇ.» شۇلارنى ئويلاپ يۈزىدە خۇشاللىق كۆلكىسى جىلۋىلەندى.

ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۇ ئۆيدىن بىر قىزىل يىپەك يىپ ئېلىپ كەلدى ـ دە، ھېلىقى «خىرۇستال»لارنى بايقىغان يەرگە كەلدى، ئەپسۇس، يوپۇرماقلار ئۈستىدە بايقىغان «خىرۇستال»لار يوقاپ كەتكەن ئىدى! ھەي، بايىقى يالت ـ يۇلت پارقىراپ تۇرغان «خىرۇستال»لار قېنى؟ ھېلىلا مۇشۇ يەردە تۇراتتىغۇ، ئەجەبا، باشقىلار ئېلىپ كەتكەنمىدۇ؟ چۈمۈلىچاقنىڭ يۈزى قىپقىزىل قىزىرىپ ھەممە يەرنى ئالدىراپ ـ تېنەپ ئاختۇرۇشقا كىرىشتى.

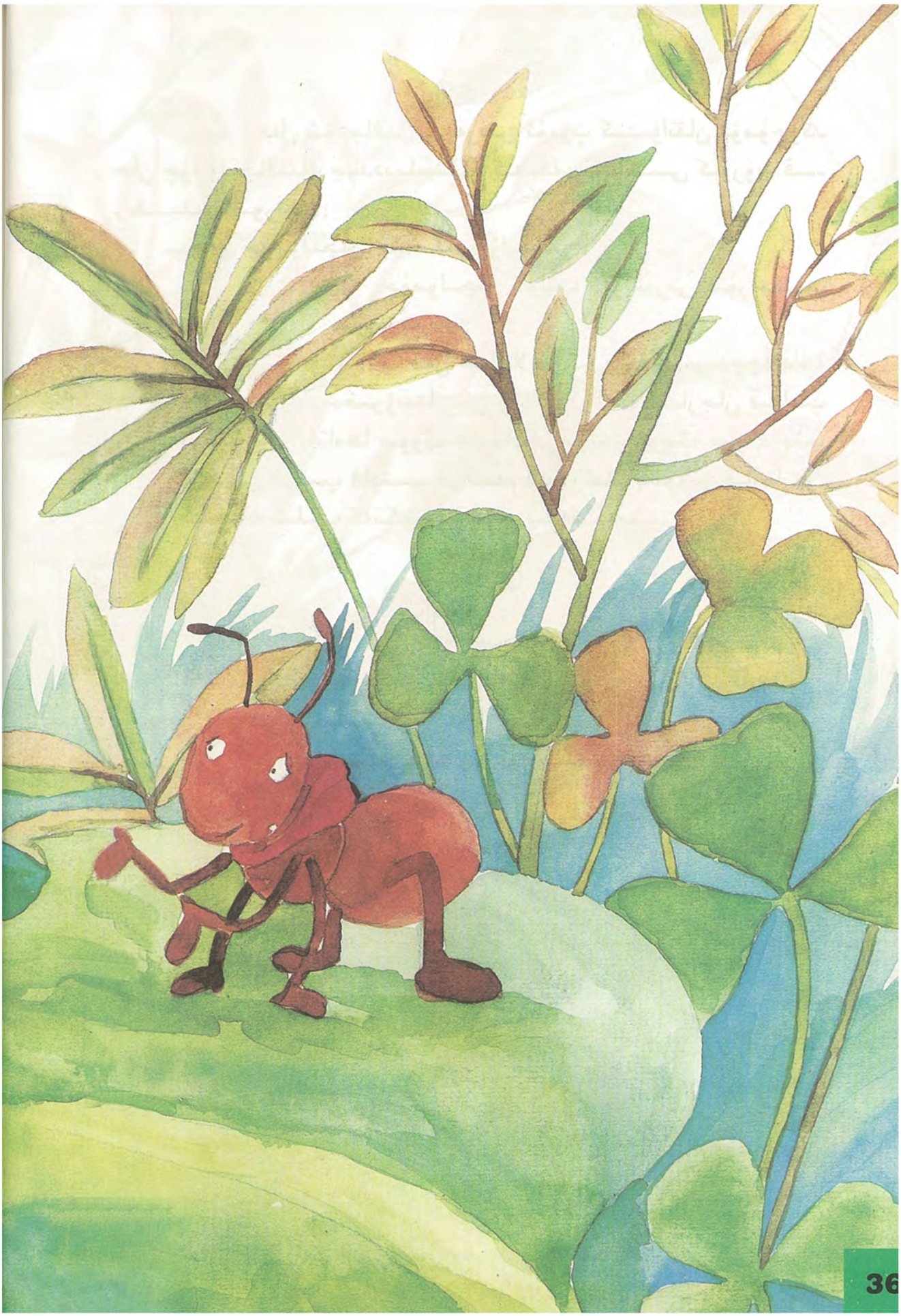
دەل شۇ چاغدا بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ئۆمۈچۈكـ
جان چۈمۈلىچاقنىڭ جىددىيلىشىپ كەتكەن ھالىتىنى كۆرۈپ قـ
ىزىقسىنىپ سورىدى:

ــ ھەي چۈمۈلىچاق، نېمە ئىزدەۋاتىسىز؟

چۈمۈلىچاق ئوت ـ چۆپلەرنى كۆرسىتىپ جاۋاب بەردى:

ــ مەن ھېلىلا مۇشۇ يەردە بىرنەچچە دانە «خىرۇستال»نى بايقاپ قېلىپ، مارجان قىلىپ ئۆتكۈزۈپ ئانامغا سوۋغا قىلماقچى بولۇپ ئۆيگە يېپەك يىپ ئالغىلى كېتىپ قايتىپ كەلسەم ئۇلارنىڭ بىرىمۇ قالماپتۇ. كىمنىڭ ئېلىپ كەتكىنىنى ھېچ بىلەلمىدىم.

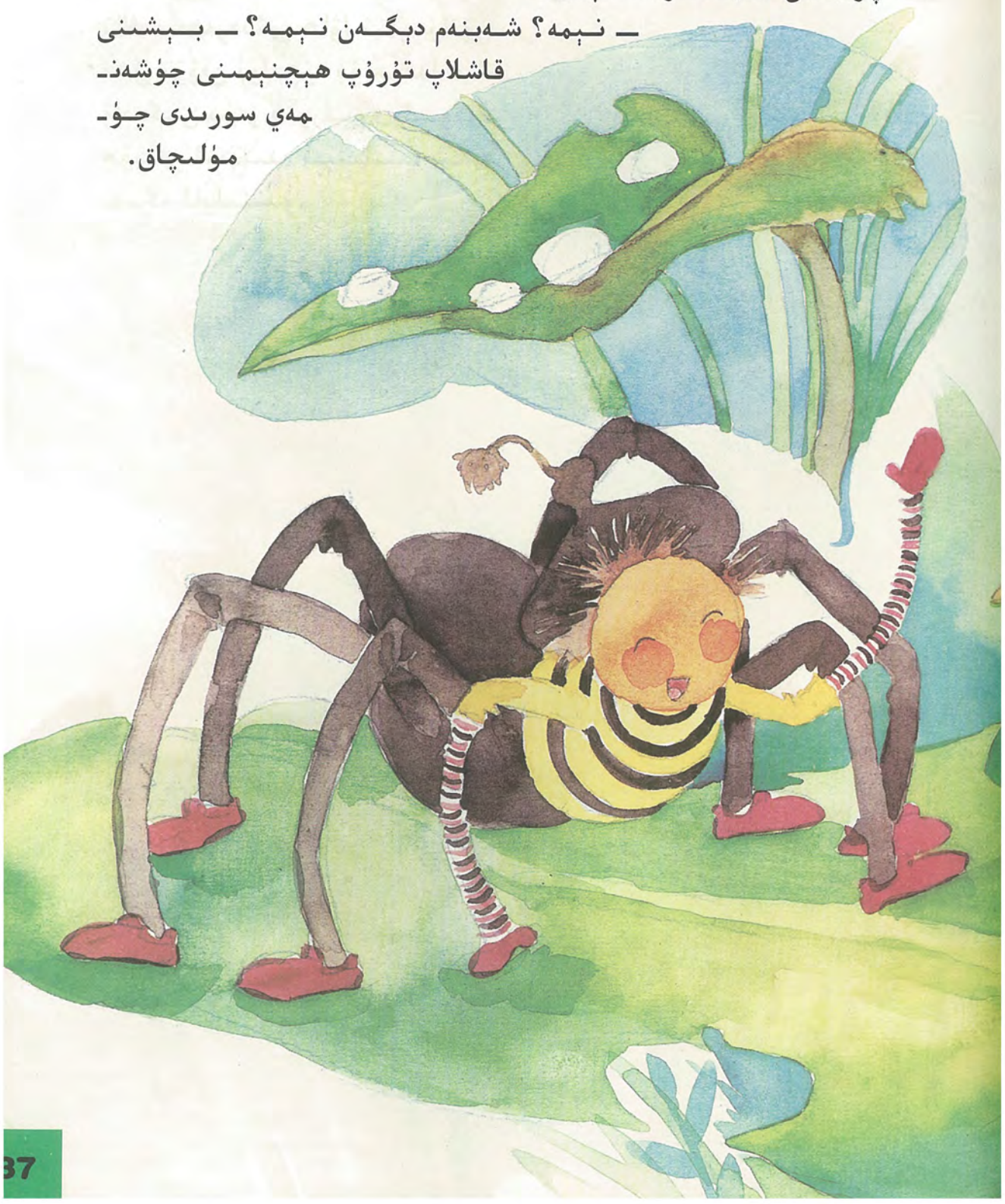

ئۆمۈچۈكجان ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ ئېغىزىنى كالچايتىپ كۈلۈۋەتتى ۋە:

ــ هە بىلدىم، سىز دەۋاتقان «خىرۇستال»لار ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىگە چۈشكەن شەبنەمغۇ! ــ دېدى.

ــ نېمە؟ شەبنەم دېگەن نېمە؟ ــ بېشىنى قاشلاپ تۇرۇپ ھېچنېمىنى چۈشەنمەي سورىدى چۈمۈلىچاق.

ــ سىز ھېلى كۆرگەن «خىرۇستال»لار شەبنەم بولىدۇ. ئۇلار
ھاۋادىكى سۇ ھورىنىڭ سوغۇققا ئۇچرىشىدىن شە-
كىللىنىدۇ، ــ دەپ سەۋرچانلىق بىلەن چۈ-
شەندۈرۈشكە باشلىدى ئۆمۈچۈكجان، ــ
تاڭ سەھەردىكى ھاۋا تېمپېراتۇرىسى
سەل تۆۋەن بولىدۇ، بۇ چاغدا ھا-
ۋادىكى سۇ ھورلىرى ئوت-
چۆپلەر ئۈستىدە قېتىشىپ شەب-
نەمگە ئايلىنىدۇ.

ـ بىراق، ئۇلار قانداقسىگە يوقاپ كېتىدۇ؟ ـ دەپ يەنە سورىدى چۈمۈلىچاق. ئۆمۈچۈكجان:

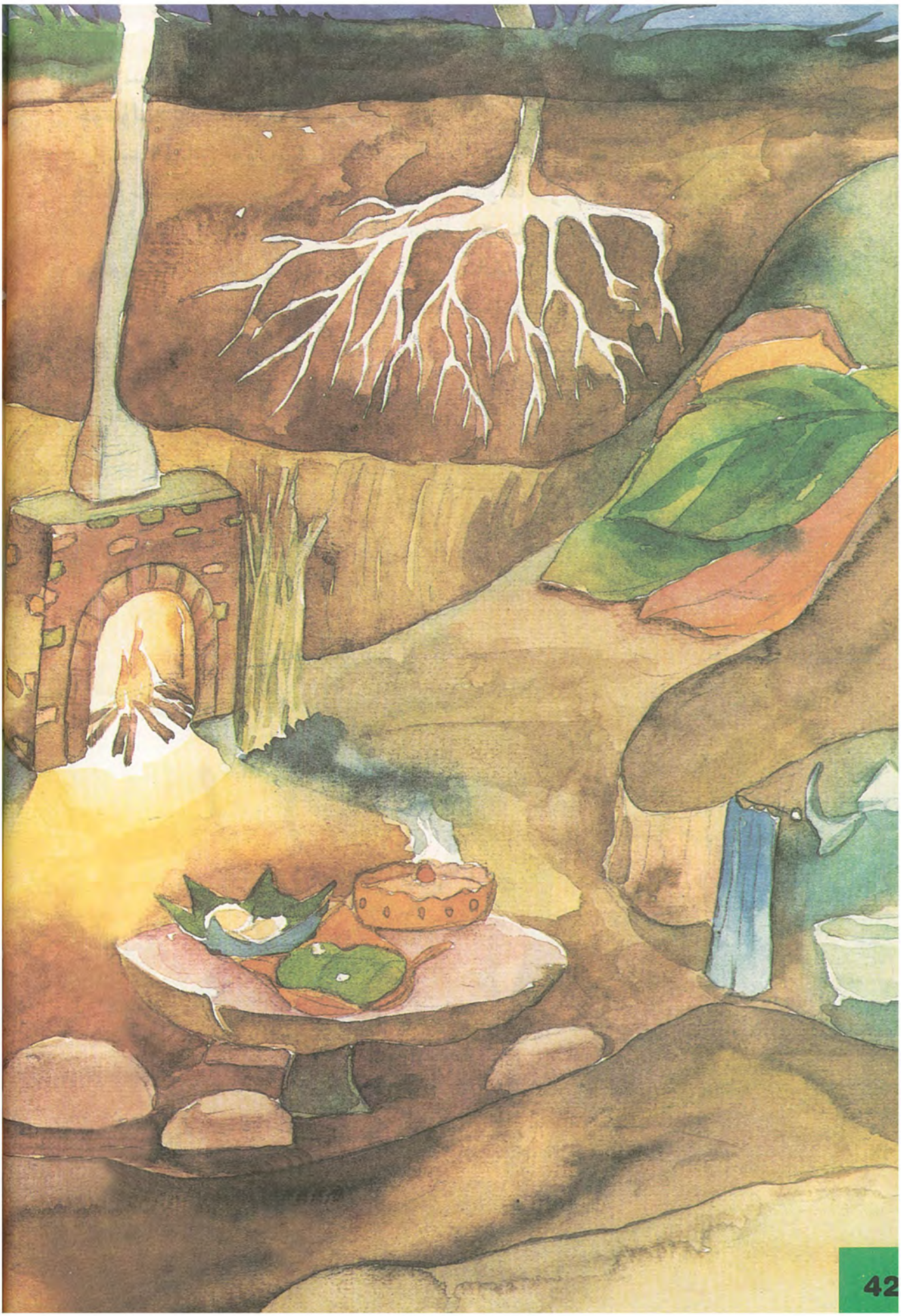
ـ قۇياش بوۋا چىقىپ تېمپېراتۇرا ئاستا ـ ئاستا يۇقىرىلاشقا باشلىغاندا شەبنەملەر سۇ هورىغا ئايلىنىپ هاۋاغا تارقىلىپ كېتىدۇ، ـ دېدى.

ـ هە، ئەسلىيدە مۇنداقكەنده! رەهمەت سىزگە ئۆمۈچۈكجان! ـ دېدى چۈمۈلىچاق ئىشىنىڭ تەكتىنى بىلگەندىن كېيىن. ئۆمۈچۈكجان:

ـ ئەرزىمەيدۇ، ئەتە ئەتىگەنده مۇشۇ يەرگە كېلىپ شەبنەملەرنى كۆرەيلى، بولامدۇ؟ ـ دېدى ئۇ قول پۇلاڭلىتىپ.

ـ هە ماقۇل، ـ دېدى چۈمۈلىچاق بېشىنى لىڭشىتىپ.

كەچقۇرۇن چۈمۈلىچاق ئانىسىغا:

ــ ئەسلىيدە سىزگە بىر تىزىق «خىرۇستال» مارجان سوۋغا قىلىپ تۇغۇلغان كۈنىڭىزنى مۇبارەكلىمەكچى ئىدىم، بىراق ئۇ «خىرۇستال»لار-نى تاپالمىدىم، سىزنى سۆيۈپ تەبرىكلەپ قويماي، ــ دېدى ـ ده، ئانىسى-نى تاتلىققىنە سۆيۈپ قويدى، ئاننىڭ چىرايى گۈلدەك ئېچىلىپ كەتتى.

ئەتسى ئەتىگەندىلا ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ بىر كىچىك ئەينەك بوتۇلكا تاپتى، ئاندىن ئالدىراپ - تېنەپ ئۆيدىن چىقتى. ئۆمۈچۈكجان ئاللىقاچان كېلىپ بولۇپ، ئوت - چۆپلەر ئارىسىدا ئۇنى كۈتۈپ تۇرۇپتۇ ئەمەسمۇ! ئۇلار تاكى قۇياش بوۋا ئېگىز كۆتۈرۈلگۈچە بىر تەرەپتىن شەبنەملەرنى ساناپ، يەنە بىر تەرەپتىن بوتۇلكىغا يىغدى.

پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئەمەلىي پائالىيىتى

سۇ تامچىسىنى بايقاش

پائالىيەت مەقسىتى

تۇرمۇشىمىزدا ھەمىشە شەبنەمنى كۆرۈپ تۇرىمىز. بەزى ئەتىگەنلىكى ئوت-چۆپلەر ئۈستىدە مېڭىپ قالساق ئايىغىمىز ھۆل بولۇپ كېتىدۇ. بالىلارمۇ شەبنەمنى بىلىدۇ، ئەمما ئۇنىڭ قانداق ھاسىل بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. بۇ پائالىيەت بىر تەرەپتىن بالىلارنى ئىلمىي تەجرىبە پائالىيىتىگە ئاكتىپلىق بىلەن قاتناشتۇرىدۇ، يەنە بىر تەرەپتىن، بالىلارنىڭ شەبنەمنىڭ ھاسىل بولۇش جەريانى ۋە شەرت-شارائىتىنى چۈشىنىشىگە ياردەم بېرىدۇ، ئۇنىڭدىن باشقا بالىلارنىڭ ئىلمىي تەجرىبە ئارقىلىق ئىزدىنىش قىزغىنلىقىنى يېتىلدۈرىدۇ.

پائالىيەت تەييارلىقى

بىر داس ئىسسىق سۇ، داتلاشماس پولاتتىن ياسالغان تۇۋاق (ئىستاكانىنىڭ ئاغزى، قازانىنىڭ تۇۋىقى قاتارلىقلار)

پائالىيەت جەريانى

1. ئىسسىق سۇ تەييارلىنىدۇ.

2. داتلاشماس پولاتتىن ياسالغان تۇۋاق ئىسسىق سۇ ئۈستىگە بىر مىنۇت يېپىپ قويۇلىدۇ.

3. تۇۋاق ئېلىۋېتىلىدۇ، بالىلار تەپسىلىي كۆزىتىدۇ ھەمدە نېمىنى كۆرگەنلىكىنى ئېيتىپ بېرىدۇ. (تۇۋاقتا نۇرغۇنلىغان سۇ تامچىلىرى بارلىقىنى بايقايدۇ.)

گەرچە تەجرىبە نەتىجىسىدە تۇۋاقتا نۇرغۇنلىغان سۇ تامچىلىرى بارلىقىنى كۆرگەن بولسىمۇ ئۇنىڭ ھاسىل بولۇشى بىلەن تەبىئەت دۇنياسىدىكى شەبنەملەرنىڭ شەكىللىنىشىدە يەنىلا مۇئەييەن پەرق بولىدۇ، بۇ ئىككىسى ئوتتۇرىسىدىكى ھاسىل بولۇش قائىدىسىنى ئارىلاشتۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ.

ئىسسىق سۇ تەييارلىنىدۇ

تۇۋاق ياكى ئىستاكان ئېغىزى يېپىلىدۇ

تۇۋاقتا سۇ تامچىلىرى بارلىقىنى بايقايدۇ

پائالىيەتنى داۋاملاشتۇرۇش

1. بالىلار ئۆزى قول سېلىپ بۇ تەجرىبىنى ئىشلەپ باقسا بولىدۇ. (كۆيۈپ قېلىشتىن ئېھتىيات قىلىڭ.)

2. تۇرمۇشىمىزدا، ئائىلە باشلىقلىرى بالىسىنى ئەتىگەنلىك شەبنەمنى كۆرۈشكە ئېلىپ چىقسا بولىدۇ.

پائالىيەتنىڭ ئەھمىيىتى

بالىلار بۇ ئاددىي تەجرىبە ئارقىلىق شەبنەمنىڭ ھاسىل بولۇشىدىكى شەرت ـ شارائىت ۋە جەريانىنى بىلەلەيدۇ، بۇ جەريانىدا ئۇلارنىڭ ئىلمىي تەجرىبىگە بولغان قىزىقىشىنى قوزغىغىلى بولىدۇ.

مۇتەخەسسىلەر مۇنداق دەيدۇ:

كىچىك دوستلار، سىلەر چوقۇم ئەتىگەندە ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىگە چۈشكەن شەبنەملەرنى كۆردۈڭلار ـ ھە! شەبنەم ھاۋادىكى سۇ ھورلىنىڭ ئوت ـ چۆپ يوپۇرماقلىرى، زىرائەت يوپۇرماقلىرى ئۈستىدە قېتىشىپ قېلىشىدىن ھاسىل بولغان ئۇششاق سۇ تامچىلىرى بولۇپ بەكمۇ پارقىراق ۋە بەكمۇ ئوماق.

ئەتىگەن ـ ئاخشامدا ھاۋا تېمپېراتۇرىسى تۆۋەن بولغاچقا، ھاۋانىڭ سۇ ھورلىرىنى ساقلاش ئىقتىدارى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ ـ دە، كۆپ مىقتارداكى ئارتۇقچە سۇ ھورلىرى ھاۋا تېمپېراتۇرىسىدىن تېخىمۇ تۆۋەن بولغان يوپۇرماقلار ئۈستىدە قېتىشىپ، سۇ تامچىلىرىنى ھاسىل قىلىدۇ. قۇياش چىقىپ تېمپېراتۇرا يۇقىرى ئۆرلىگەندە، سۇ يەنە ھورغا ئايلىنىپ سۇ ھورىنى ھاسىل قىلىدۇ ـ دە، ھاۋاغا تارقىلىپ كېتىدۇ، شەبنەمنى يوقىلىدۇ. شەبنەمنىڭ يامغۇرغا ئوخشاش زىرائەتلەرنىڭ قۇرۇپ كېتىشىنى پەسەيتىشتەك پايدىلىق تەرىپى بار.

«پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئەمەلىي پائالىيىتى»دىكى سۇ تامچىلىرىنى بايقاش بىزگە شۇنى ئېيتىپ بېرىدۇكى، شەبنەم بىز ھەمىشە كۆرۈپ تۇرىدىغان داتلاشماس پولاتتىن ياسالغان تۇۋاق ۋە كورا ئېغىزلىرىدىكى سۇ تامچىلىرىغا ئوخشاش بولۇپ، ھەممىسى ھاۋادىكى سۇ ھورلىرىنىڭ قېتىشىشىدىن ھاسىل بولىدۇ.

سۇ تامچىلىرىنىڭ ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىدە قېتىشىش جەريانىنى كۆرەلەيدىغان يەنە بىر ئۈسۇل بار، بۇ ئۈسۇل شەبنەمنىڭ تەبىئەت دۇنياسىدا بارلىققا كېلىش جەريانىنى بىز بىلەن تېخىمۇ يېقىنلاشتۇرىدۇ.

بۇ ئۈسۇل تولىمۇ ئاددىي، دالادىن بىر تۇتام يېڭى ئوت ـ چۆپ يۇلۇپ كېلىپ توڭلاتقۇغا سېلىپ تېمپېراتۇرىنى تۆۋەنلىتىپ توڭلىتىمىز. بىر دەمدىن كېيىن ئېلىپ قارىساق، تۆۋەن تېمپېراتۇرادا ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىدە قېتىپ قالغان دانە ـ دانە پارقىراق شەبنەمنى شۇ ھامان كۆرەلەيمىز.

كىچىك «ھاۋا رايىدىن مەلۇمات بەرگۈچى»

گۈزەللىككە تولغان كۈز كەلدى. كۈز شامىلىدا ئالتۇندەك سارغايغان يوپۇرماقلار لەپىلدەپ چۈشۈشكە باشلىدى. شال ئېتىزىدىكى قارانچۇقنىڭ بېشى شامالدا تىنماي گىلدىڭلاپ تۇردى، مەيىن شامال ئاسمان بويلاپ مامكاپ ئۇرۇقىنى ئۇچۇردى.

ھاۋا نېمىدېگەن ياخشى ـ ھە! يولۋاسجان بىلەن ئالا تېيىن ياخشى دوستلاردىن ئىدى، ئۇلار ئالا تېيىننىڭ مومىسى ياساپ بەرگەن ئادەم يۈزلۈك چىرايلىق لەگلەكنى ئېلىپ كەڭ دالادا خۇشاللىققا چۆمگەن ھالدا ئۇچۇرۇشقا باشلىدى.

ئەنە قاراڭلارچۇ! يولۋاسجان لەگلەكنىڭ يېپىنى ئۇزۇن قويۇۋېتىپ دالادا ئۇچقاندەك يۈگۈرۈشكە باشلىدى. لەگلەك شامالنىڭ كۈچى بىلەن ئېگىز ئۆرلەپ يىراق - يىراقلارغا ئۇچتى.....

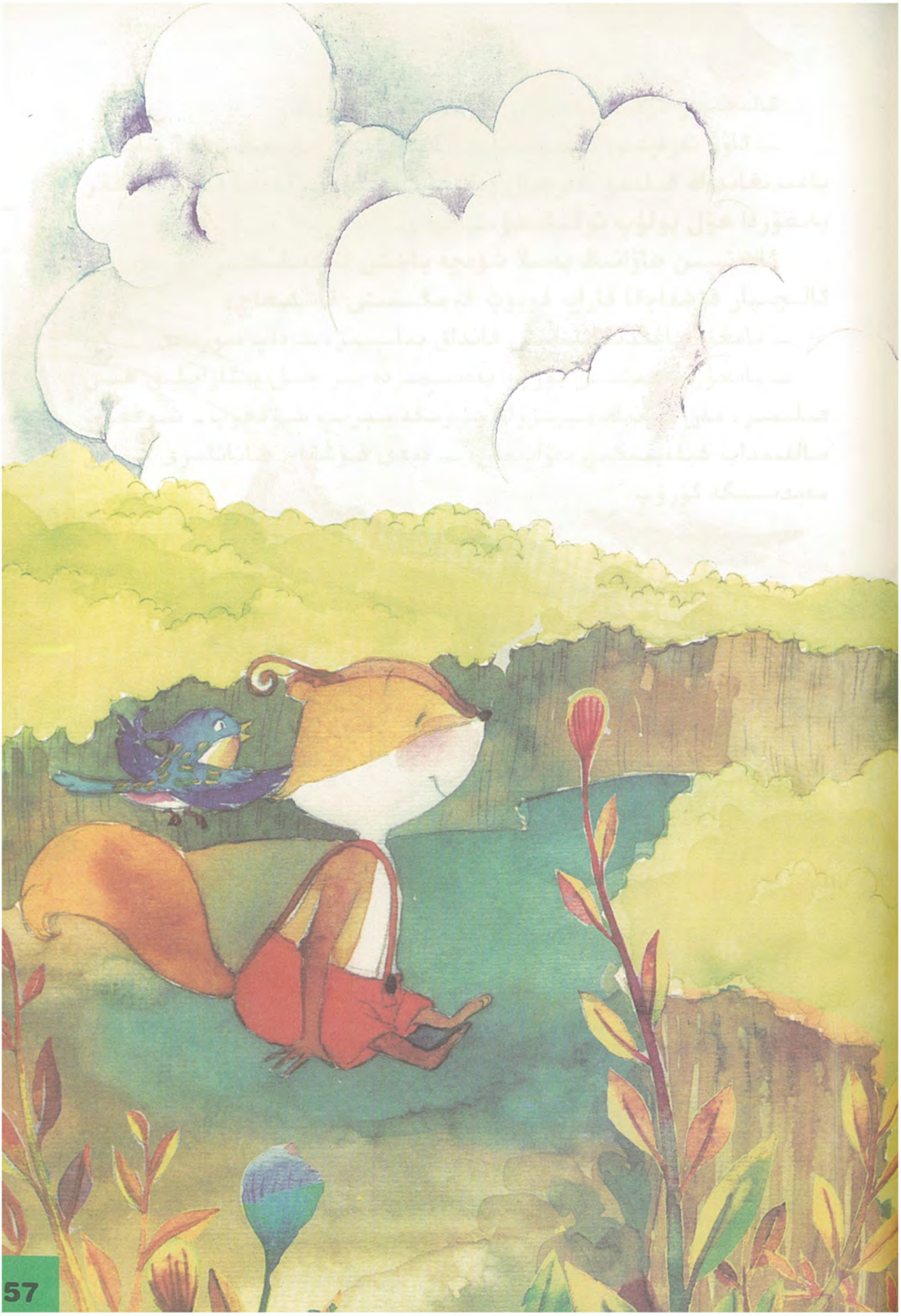
ئالا تېيىن ئېتىز قىرىدا يولۋاسجاننىڭ بارا - بارا كۆچەپ يۈگۈرۈۋاتقانلىقىغا، لەگلەكنىڭ تېخىمۇ ئېگىز ئۆرلەۋاتقانلىقىغا خۇشاللىق ئىلكىدە قاراپ ئولتۇردى.....

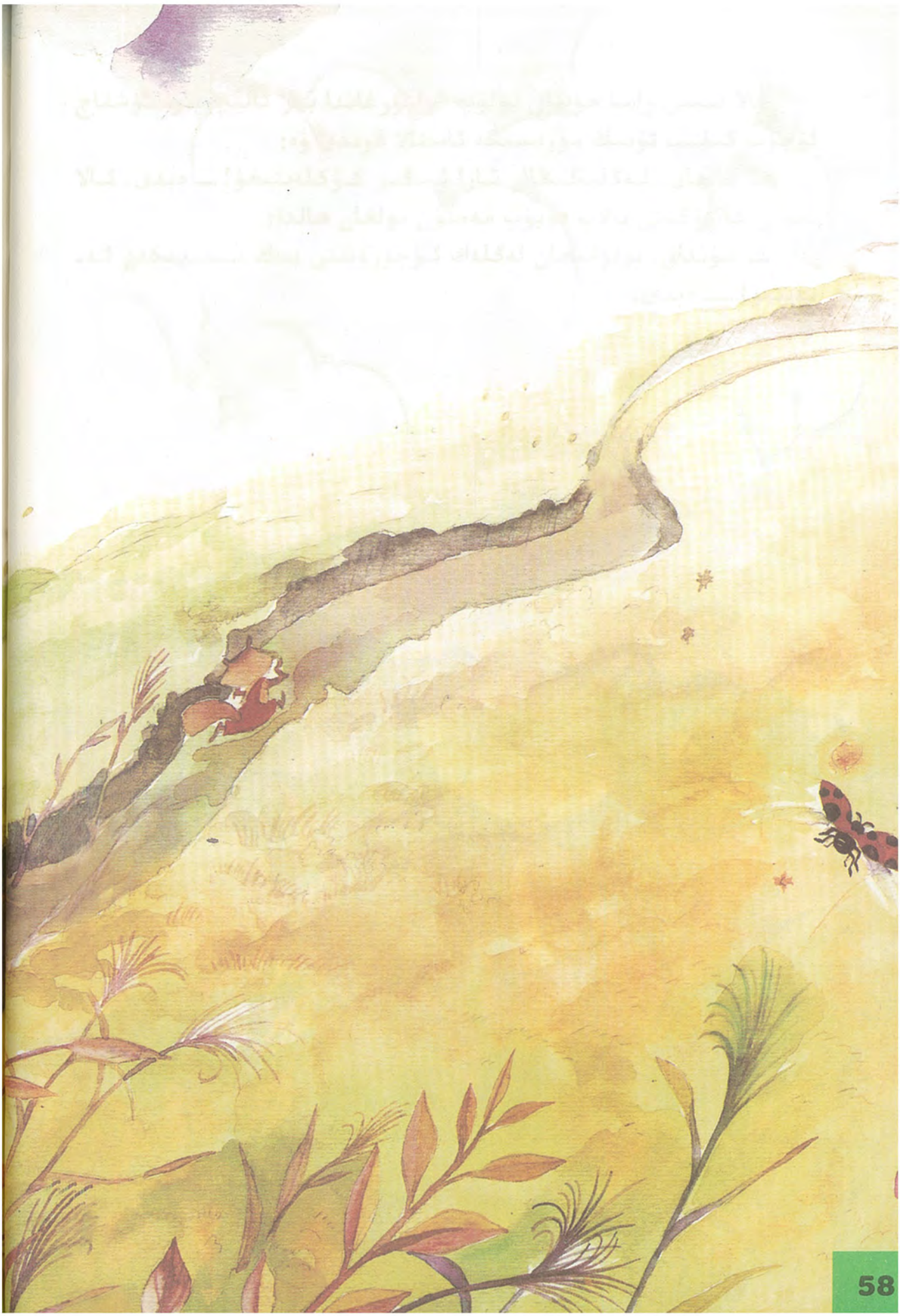

ئالا تىيىن راسا خۇشال بولۇپ ئولتۇرغاندا بىر ئالىچىپار قۇشقاچ ئۇچۇپ كېلىپ ئۇنىڭ مۇرىسىگە ئاستالا قوندى ۋە:

ــ هايهاي، لەگلىكىخلار تازا ئېگىز كۆكلەپتىغۇ! ــ دېدى. ئالا تىيىن كالپۇكىنى يالاپ قويۇپ مەمنۇن بولغان هالدا:

ــ شۇنداق، يولۇاسجان لەگلەك ئۇچۇرۇشنى بەك بىلىدىكەن ئەمەسمۇ! ــ دېدى.

ئالىچىپار قۇشقاچ يىراقنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ:

— ئاۋۇ تەرەپتىن كېلىۋاتقان قارا بۇلۇتنى كۆردىڭىزمۇ؟ يامغۇر ياغدىغاندەك قىلىدۇ. دەرھال پاناھلىنىڭلار، بولمىسا لەگلىكىڭلار يامغۇردا ھۆل بولۇپ تۇگىشىدۇ، — دېدى.

ئالا تىيىن ھاۋانىڭ يەنىلا شۇنچە ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى. ئۇ ئالىچىپار قۇشقاچقا قاراپ قويۇپ گەجگىسىنى قاشلىغاچ:

— يامغۇر ياغدىغانلىقىنى قانداق بىلىسىز، — دەپ سورىدى.

— يامغۇر يېغىشتىن بۇرۇن بەدىنىمىزدە بىر خىل بىئاراملىق ھېس قىلىمىز، مەن سۇنىڭ تېيىزراق يېرىگە بېرىپ شۇڭغۇپ ـ شۇڭغۇپ سالقىنداپ كېلەيمكىن دەۋاتىمەن، — دېدى قۇشقاچ قاناتلىرى بىلەن مەيدىسىگە ئۇرۇپ.

ئالا تېيىن ئۇنىڭ گېپىگە ئىشەندى، دەرھال يولۋاسجانغا بۇ گەپنى يەتكۈزگىلى ماڭدى. ئۇ كېتىۋېتىپ:

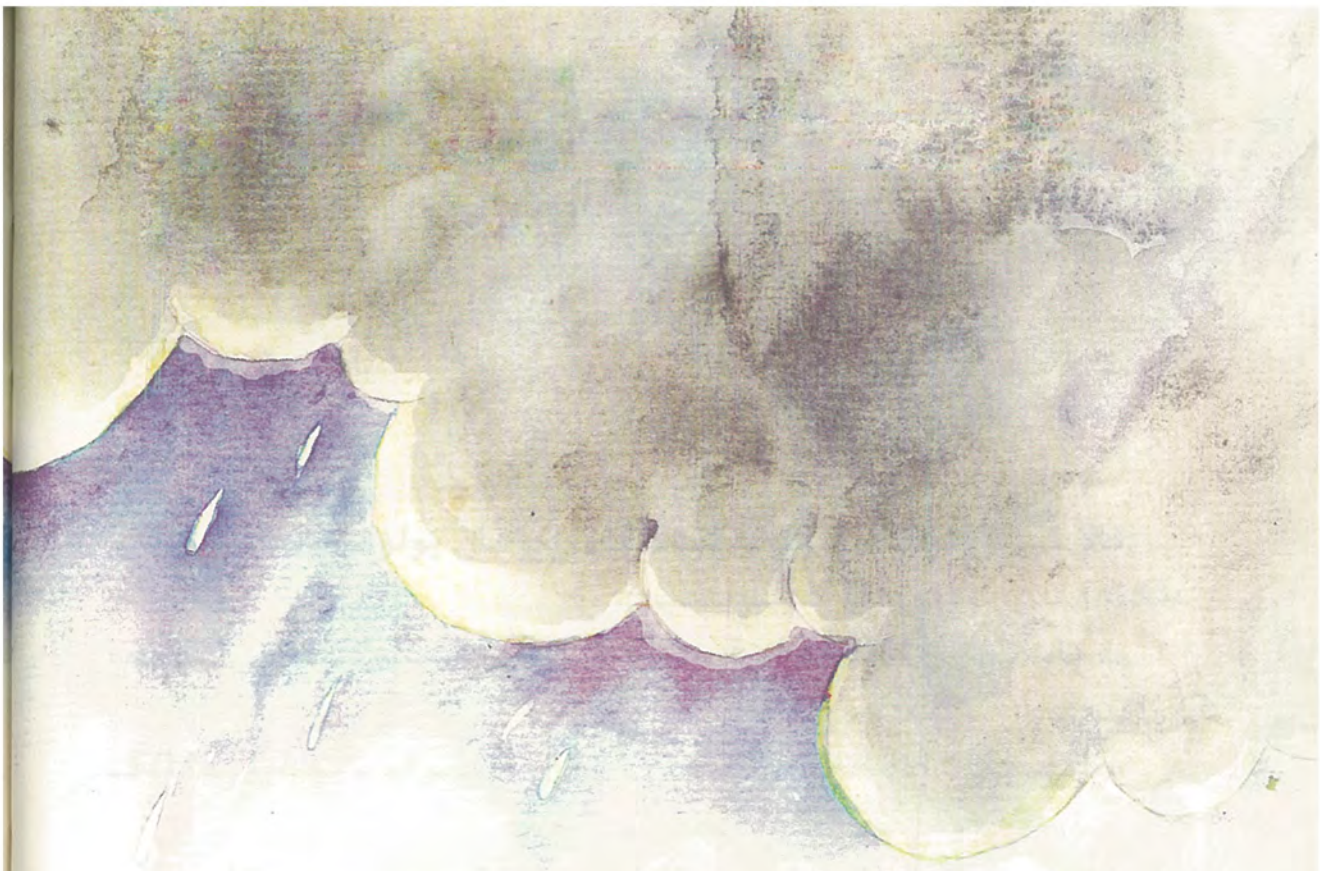
ــ يامغۇر ياغدىغاندەك قىلىدۇ، تېزراق قايتىپ كېتەيلى! ــ دەپ توۋلىدى.

يولۋاسجان ئاڭلىغاندىن كېيىن دەرھال ئالدىراپ ـ تېنەپ لەگلەكـنى قايتۇرۇپ چۈشۈپ ئۆيىگە كەتتى.

ئالا تېيىنمۇ شۇ ھامان ئۆيىگە قايتىپ كېلىپ، سىرتقا يېيىپ قويغان تۇرۇپ قەلەمچىلىرىنى ئەكىرىۋالدى.

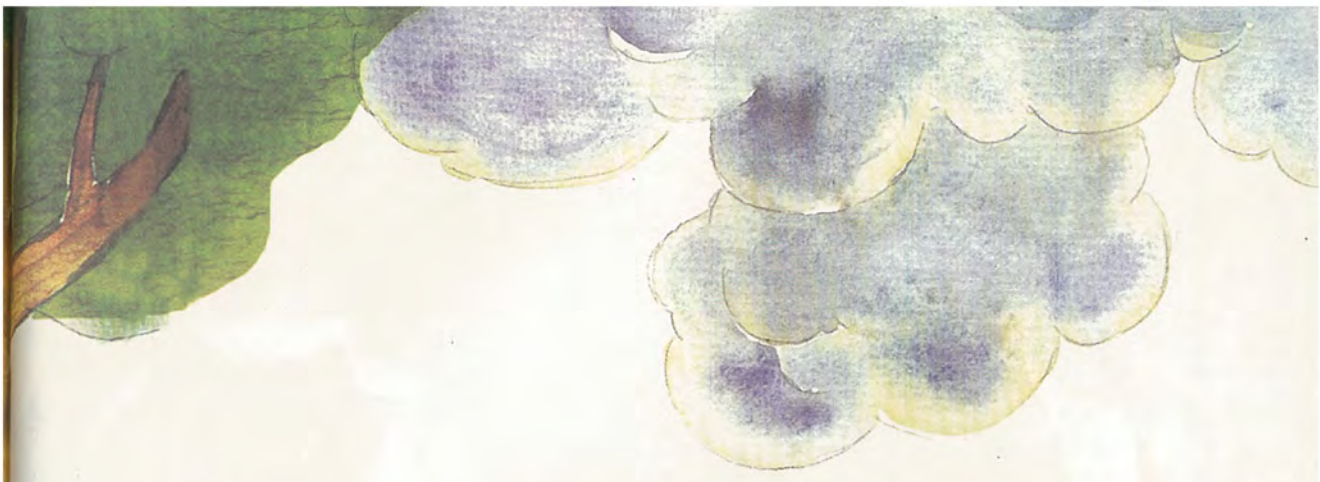

هەش ـ پەش دېگۈچە ئارىلىقتا ئاسمانىنى قاپقارا بۇلۇت قاپلاپ، ئۇزۇن ئۆتمەيلا تاراسلاپ يامغۇر يېغىپ كەتتى.

«ئالىچىپار قۇشقاچنىڭ دېگىنى ھەقىقەتەن توغرا ئىكەن!» ئالا تىيىن ئىچ ـ ئىچىدىن ئۇنىڭغا قايىل بولدى.

بىرئازدىن كېيىن، ئالا تىيىن كۈنلۈكنى كۆتۈرۈپ قۇشقاچنىڭكىگە بېرىپ:

ــ يامغۇرنىڭ قاچان توختايدىغانلىقىنىمۇ بىلەمسىز؟ ــ دەپ سورىدى.

ئالىچىپار قۇشقاچ دەرەخ كاۋىكىدىكى ئۇۋۇسىدىن بېشىنى چىقىرىپ ئاسمانغا قارىدى، يىراقتا يورۇپ تۇرغان ئاسماننى كۆرسىتىپ ئالدىرىماي، تەمتىرىمەي مۇنداق دېدى:

ــ ئاسماننىڭ ئاۋۇ يېرىنىڭ يورۇپ تۇرغانلىقىنى كۆردىڭىزمۇ؟ پەمىچە، بىرئازدىن كېيىن ھاۋا ئېچىلىپ كېتىدۇ.

ئالا تىيىن دەرھال يولۇاسجانىنىڭ ئۆيىگە بۇ خۇشخەۋەرنى يەتكۈزگىلى ماڭدى.

دەرۋەقە، ئۇزۇن ئۆتمەيلا يامغۇر توختىدى، ئاسماندا ئەگمە چ ھەسەن ـ ھۈسەن جۇلالاندى. ھاۋا يەنە ئېچىلىپ كەتتى.

ئالا تىيىن بىلەن يولۋاسجان يەنە دالاغا كېلىپ لەگلىكىنى ئۇچۇردى. بۇ چاغدا ئۇلار يەنە بىر دوستقا ــ توغرىسى، ئەقىللىك ئالىچىپار قۇشقاچقا ئېرىشكەنىدى!

ئەنە قاراڭ! چىرايلىق لەگلەك زۇمرەت ئاسماندا ئېگىز ئۆرلىگەن-سېرى بۇ ئۇچ دوست تېخىمۇ خۇشاللىققا چۆمدى.

يولۋاسجان ئالا تىينىغا قاراپ سەمىمىيلىك بىلەن:

ــ بىز ئالىچىپار قۇشقاچنى ھاۋا رايىدىن ئالدىن مەلۇمات بەرگۈ-چى قىلىۋالساق قانداق؟ ــ دېۋىدى، ئالا تىيىن خۇشاللىق بىلەن قوش قوللاپ قوشۇلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. بۇنى ئاڭلىغان ئالىچىپار قۇشقاچ خۇشاللىقىدا كۈلۈپ كەتتى.

لەپلدەۋانقان لېنتا

پائالىيەت مەقسىتى .....

شامال ــ بىز دائىم كۆرۈپ تۇرىدىغان بىر خىل تەبىئەت ھادىسىسى، ئۇ ھاۋانىڭ ئالمىشىشىدىن پەيدا بولىدۇ. شامال بەزىدە كۈچلۈك، بەزىدە ئاجىز، بەزىدە ئۇ يۆنىلىشتە، بەزىدە بۇ يۆنىلىشتە چىقىدۇ. بىز شامالنىڭ كۈچلۈك ـ ئاجىزلىقى ۋە ئۇنىڭ يۆنىلىشىنى قانداق بىلەلەيمىز؟ ئۆزىمىز قول سېلىپ بىر «ئەسۋاب» ياساپ چىقايلى. بۇ «ئەسۋاب» ئارقىلىق بالىلار شامال كۈچى ۋە يۆنىلىشىدىكى ئۆزگىرىشلەرنى بىۋاستە كۆزىتەلەيدىغان بولسۇن.

پائالىيەت تەييارلىقى .....

بىر تال چوكا، يىپەك لېنتا، بىرنەچچە پارچە قەغەز

پائالىيەت جەريانى

1. يىپەك لېنتىنى چوكنىڭ ئۈچىغا باغلايمىز.
2. ئۆينىڭ سىرتىدىكى ئېگىزرەك جايدىن چوكنى سانجىيدىغان يەر تېپىپ، لېنتا باغلانغان چوكنى سانجىپ قويىمىز.
3. بالىلار ھەر كۈنى لېنتىدىكى ئۆزگىرىشنى، مەسىلەن، لېنتا لەپىلدىدىمۇ ـ يوق؟ قاتتىق لەپىلدىدىمۇ ـ ئاستا؟ قايسى يۆنىلىشتە لەپىلدىدى؟ دېگەنلەرنى كۆزىتىپ كۆرگەنلىرىنى سىزىپ چىقسا ياكى ئاددىي بەلگىلەر ئارقىلىق خاتىرىلەۋالسا بولىدۇ.

پائالىيەتنى داۋاملاشتۇرۇش

1. ئائىلە باشلىقلىرى بالىلار بىلەن دالاغا چىقىپ لەگلەك ئۈچۈرسا، شۇ جەريانىدا لەگلەكنىڭ ئېگىز يا پەس ئۈچۈشى شامال كۈچىگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى، لەگلەكنىڭ قايسى تەرەپكە قاراپ ئۈچۈۋاتقانلىقى شامال يۆنىلىشىگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بىرلىكتە مۇزاكىرە قىلسا بولىدۇ.
2. ئائىلە باشلىقلىرى بالىلارنىڭ شامال توغرىسىدىكى ھېكايىلەرنى ئېيتىپ بەرسە بولىدۇ.

پائالىيەتنىڭ ئەھمىيىتى

بۇ پائالىيەتتە بالىلارنىڭ ھەر بىر شەيئى ئۈستىدە ئۇزاقراق ۋاقىت سەرپ قىلىپ كۆزىتىشى زۆرۈر بولغانلىقى ئۈچۈن، بۇ بالىلارنىڭ بىر ئىشنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە سەۋرچان بولۇشىنى يېتىلدۈرۈشكە پايدىلىق.

مۇتەخەسسىسلەر مۇنداق دەيدۇ

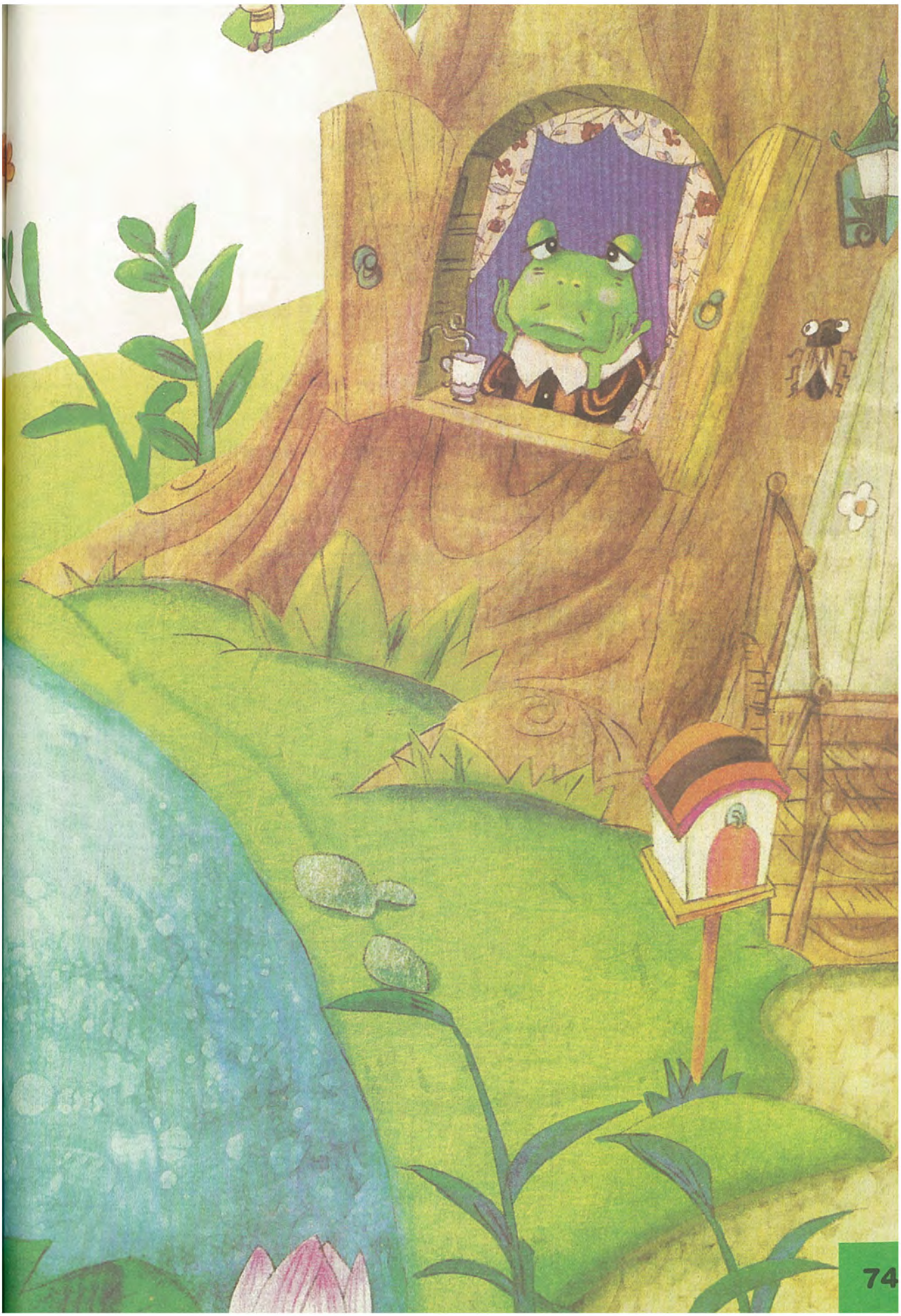
كىچىك دوستلار، ھاۋا رايىدىكى ئۆزگىرىشلەر ھەققىدە سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلارنىڭ تەسىر كۆرسىتىدۇ. شۇڭلاشقا، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى كۆزىتىش ئارقىلىق ھاۋا رايىنى ئالدىن بىلىۋېلىشقا بولىدۇ. لېكىن، ھاۋا رايى ھايۋانلارنىڭ ھەربىرىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان نۇرغۇن ئامىللارنىڭ بىرى بولۇپ، باشقا نۇرغۇن ئامىللارمۇ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە تەسىر كۆرسىتىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ھايۋانلارنىڭ ھەربىرىگە ئاساسلىنىپ ھاۋا رايىدىن ئالدىن مەلۇمات بەرگەندە بەزىدە خاتالىقلار يۈز بېرىدۇ. ئۇنداق بولمىغاندا، ھاۋا رايى ئىستانسىسى ھايۋانات باغچىسىغا ئايلىنىپ قالغان بولمامدۇ. ئەمەلىيەتتە ھاۋا رايى ئىستانسىسى ھېچقانداق ھايۋاننى باقمايدۇ.

ھايۋانلار ھاۋا رايىدىن ئالدىن مەلۇمات بېرەلەيدۇ دېگەن ئىكەنمىز، ئۇنداقتا ئالىچىپار قۇشقاچ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئەڭ نوچىسى ئەمەس. ھاۋا رايىدىن ئالدىن مەلۇمات بېرىدىغان ئەقلىيە سۆزلەر ئىچىدە ئەڭ كۆپ تىلغا ئېلىنىدىغىنى يەنىلا قارلىغاچ بىلەن يىلان ھەمدە چۈمۈلە ھېسابلىنىدۇ. مەسىلەن: «قارلىغاچ تۆۋەنلەپ ئۇچسا، يىلان ئورۇن يۆتكەر»، «چۈمۈلىلەر ئۆۋىسىدىن كۆچسە، يامغۇر ياغار» دېگەندەك.

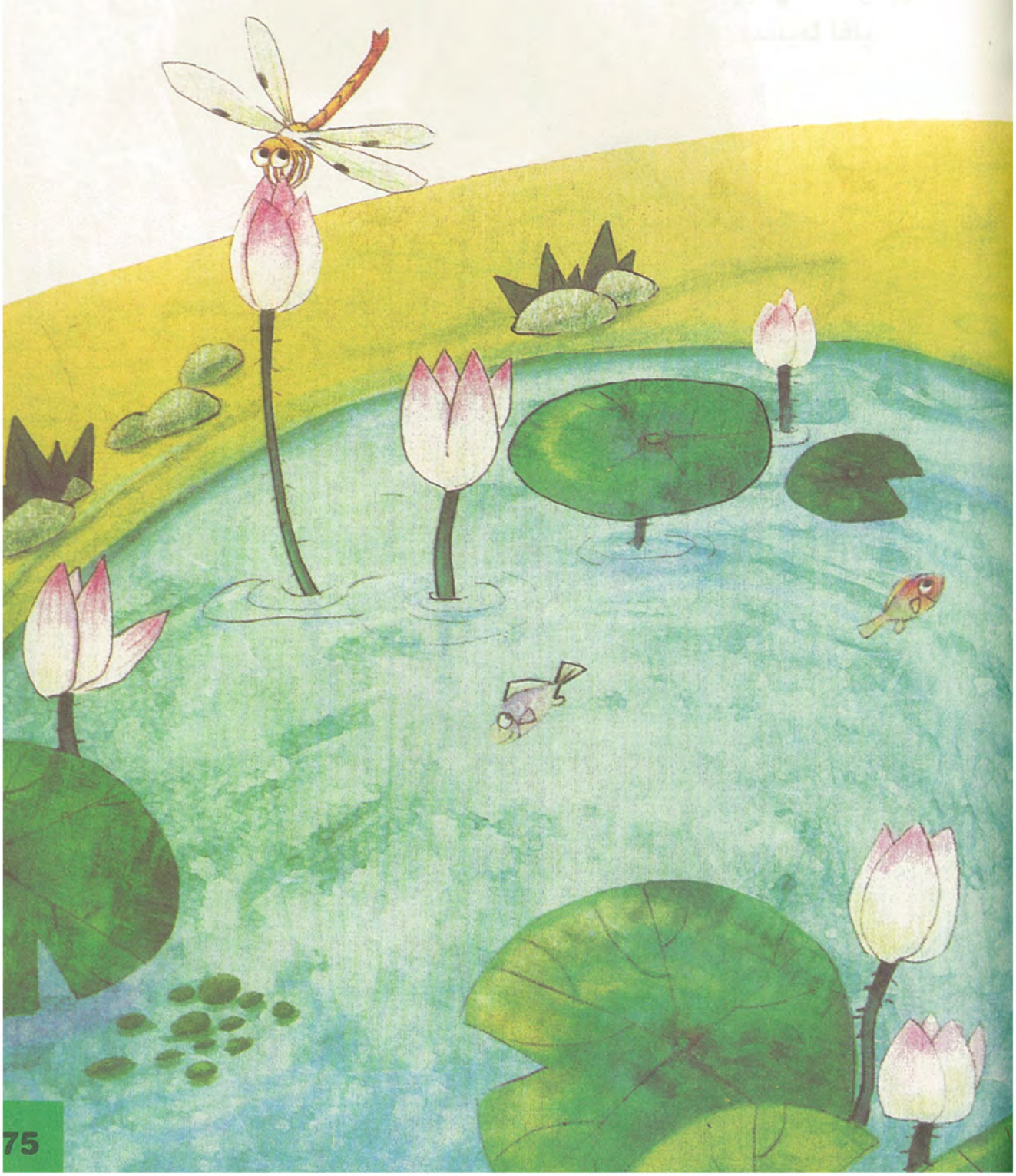
نېمىشقا شۇنداق بولىدۇ؟ چۈنكى يامغۇر يېغىشتىن بۇرۇن، ئادەتتە ئاتموسفېرا بېسىمى تۆۋەنلەپ، ھاۋادىكى نىسپىي نەملىك ئاشىدۇ. يامغۇر يېغىش ئالدىدا بوۋاق مومىلىرىمىزنىڭ پۇت-قوللىرى سىرقىراپ ئاغرىغانغا ئوخشاش، ئۇششاق ھايۋانلارمۇ بىئارامىلىق ھېس قىلىپ ئۇۋۇلىرىدىن ئايرىلىپ ھەركەت قىلىدۇ. يىلاننىڭ ئورۇن يۆتكىشى، چۈمۈلىنىڭ ئۇۋۇسىدىن كۆچۈشى مانا مۇشۇنداق ھەركەت قىلغانلىقىدۇر. ئۇنىڭدىن تاشقىرى، ئۇچالايدىغان نۇرغۇن قۇرت-قوڭغۇزلار يامغۇر يېغىش ئالدىدا تۆۋەن ھاۋا بوشلۇقىدا ھەركەت قىلىدۇ. بۇ چاغدا قارلىغاچ، يىڭنىغۇچ قاتارلىق ھايۋانلار تۆۋەنلەپ ئۇچۇپ ئۇلارنى تۇتۇپ يەيدۇ. مانا بۇ ــ قارلىغاچ، يىڭنىغۇچلارنىڭ يامغۇر يېغىشتىن بۇرۇن تۆۋەنلەپ ئۇچۇشىدىكى سەۋەب.

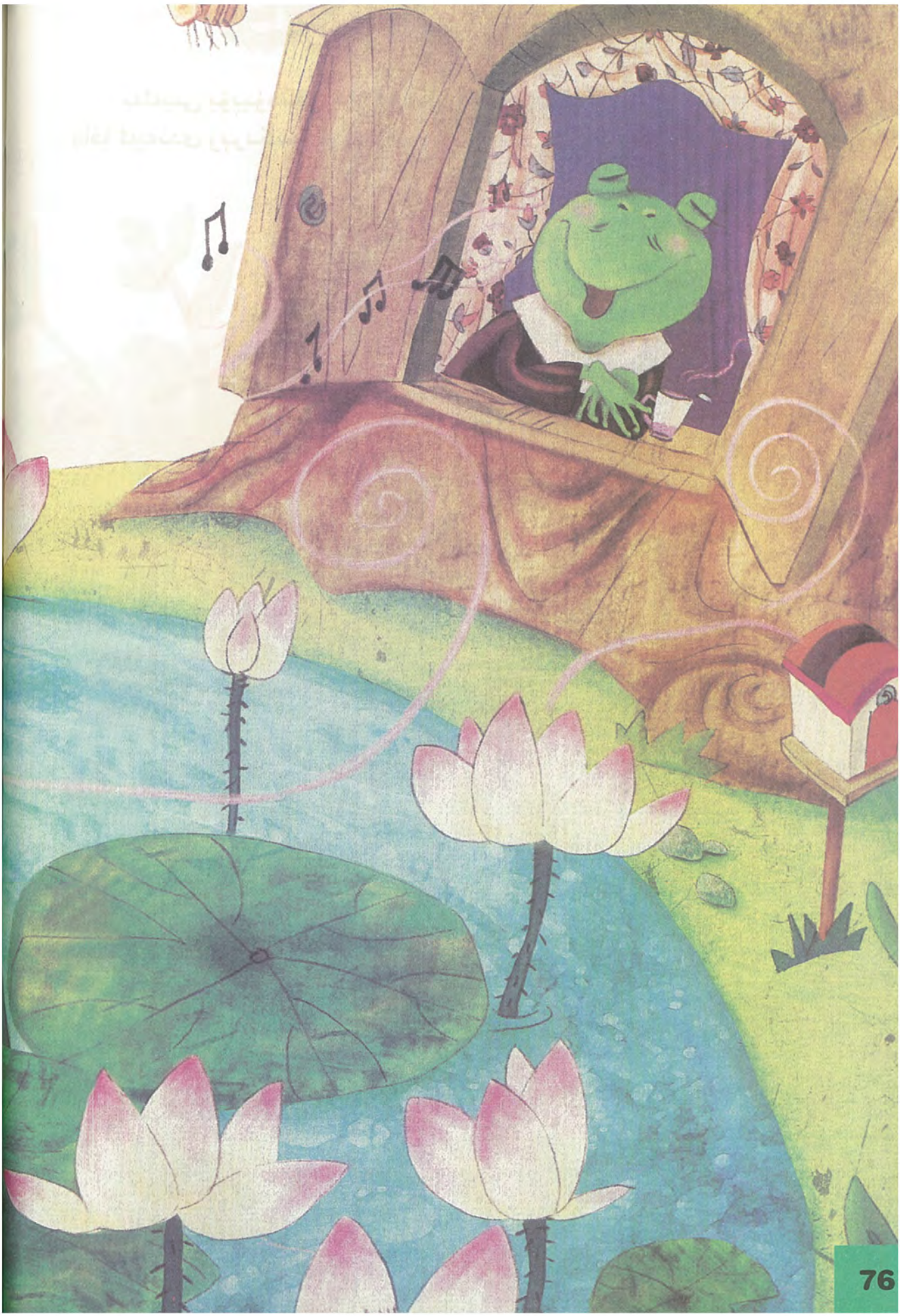
گۈلدۈرماسلىق يامغۇردا كەلگەن مېھمان

بەئەينى يۇپيۇملاق كۆرگۈ ئەينەكتەك يۇملاق كۆل تۈۋىدە بىر پاقا ئەپەندى زېرىكىپ ئولتۇراتتى.

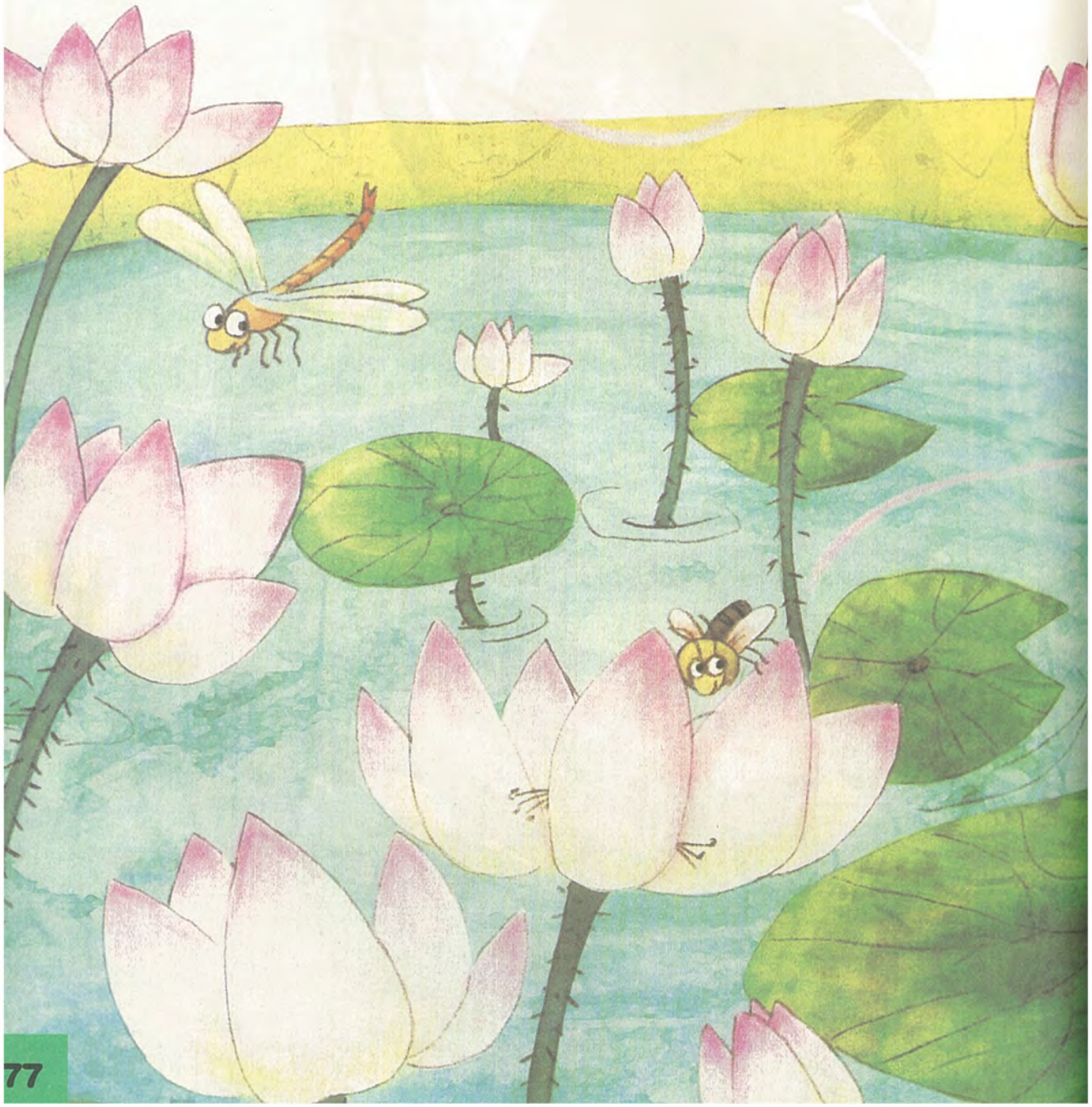

كۆلده ئېچىلىپ كەتكەن نېلۇپەرنىڭ خۇشپۇرىقى قىرغاقلاردىن هالقىپ پاقا ئەپەندىنىڭ دېرىزىسى ئارقىلىق هۇجرىسىغا كىردى.

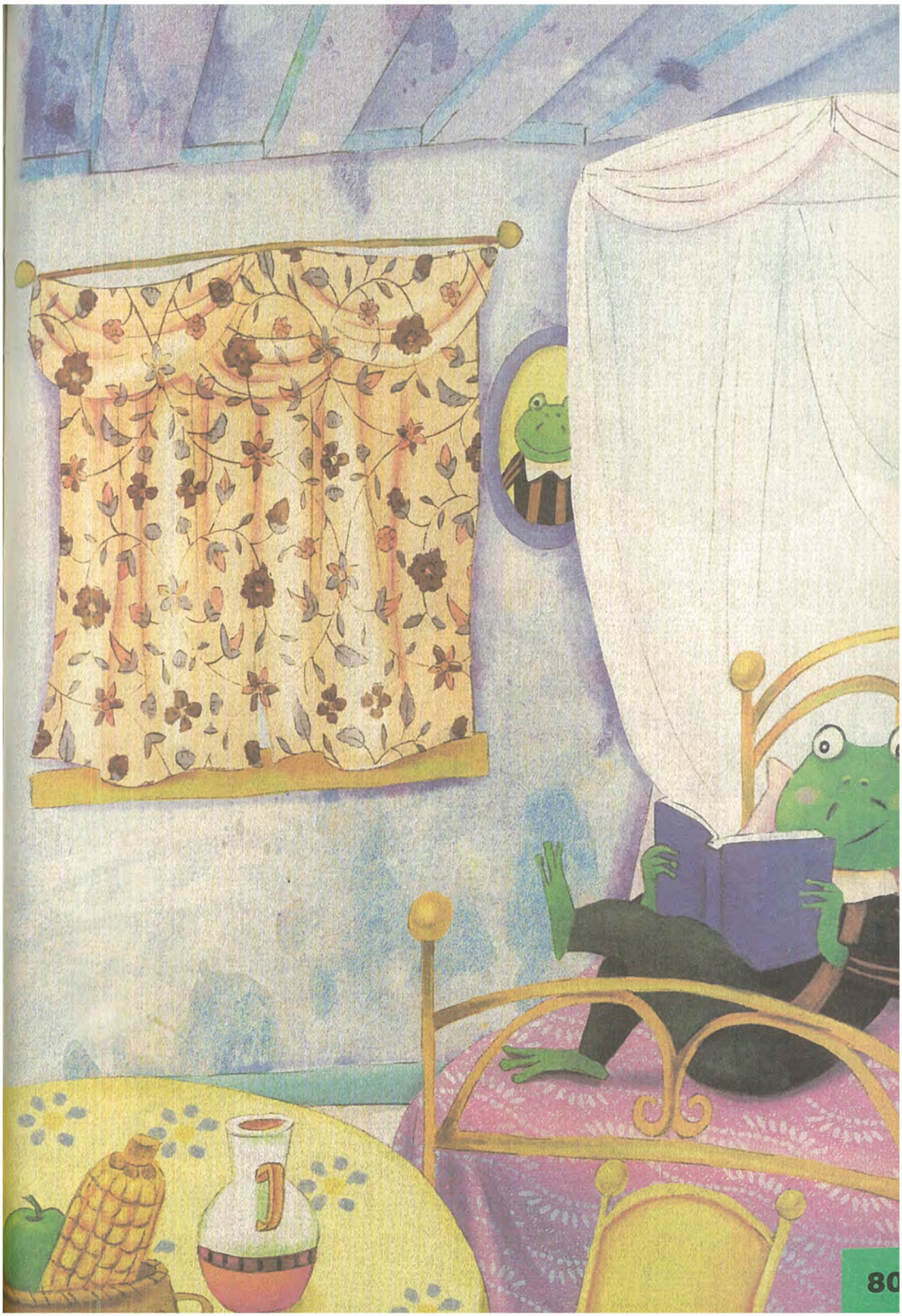
ــ ۋاھ... ئەجەب خۇشپۇراق ئىكەنغۇ! ــ دەۋەتتى پاقا ئەپەندى، ــ بۇ خۇشپۇراقنى ئېلىپ كەلگەن شامالالرغا هەشقاللا، ئۇ ماڭا شۇ قەدەر گۈزەل شاد ـ خۇراملىق ئاتا قىلدى!

پاقا ئەپەندى خۇشاللىقىنى باسالماي ناخشا توۋلاپ كەتتى.

بىراق، ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئاسمان قارانغۇلىشىشقا باشلىدى. قاپقارا بۇلۇتلار بەئەينى قېلىن يوتقاندەك ئاسمانىنى قاتمۇقات بېسىپ ناھايىتى تېزلا بىراقلا قاپلىدى. شامال كۈچىيىپ گۈر - گۈر گۈركىرەيتتى، يەر يۈزىدە توپا توزىتىپ كۆزنى ئاچقىلى قويمايتتى.

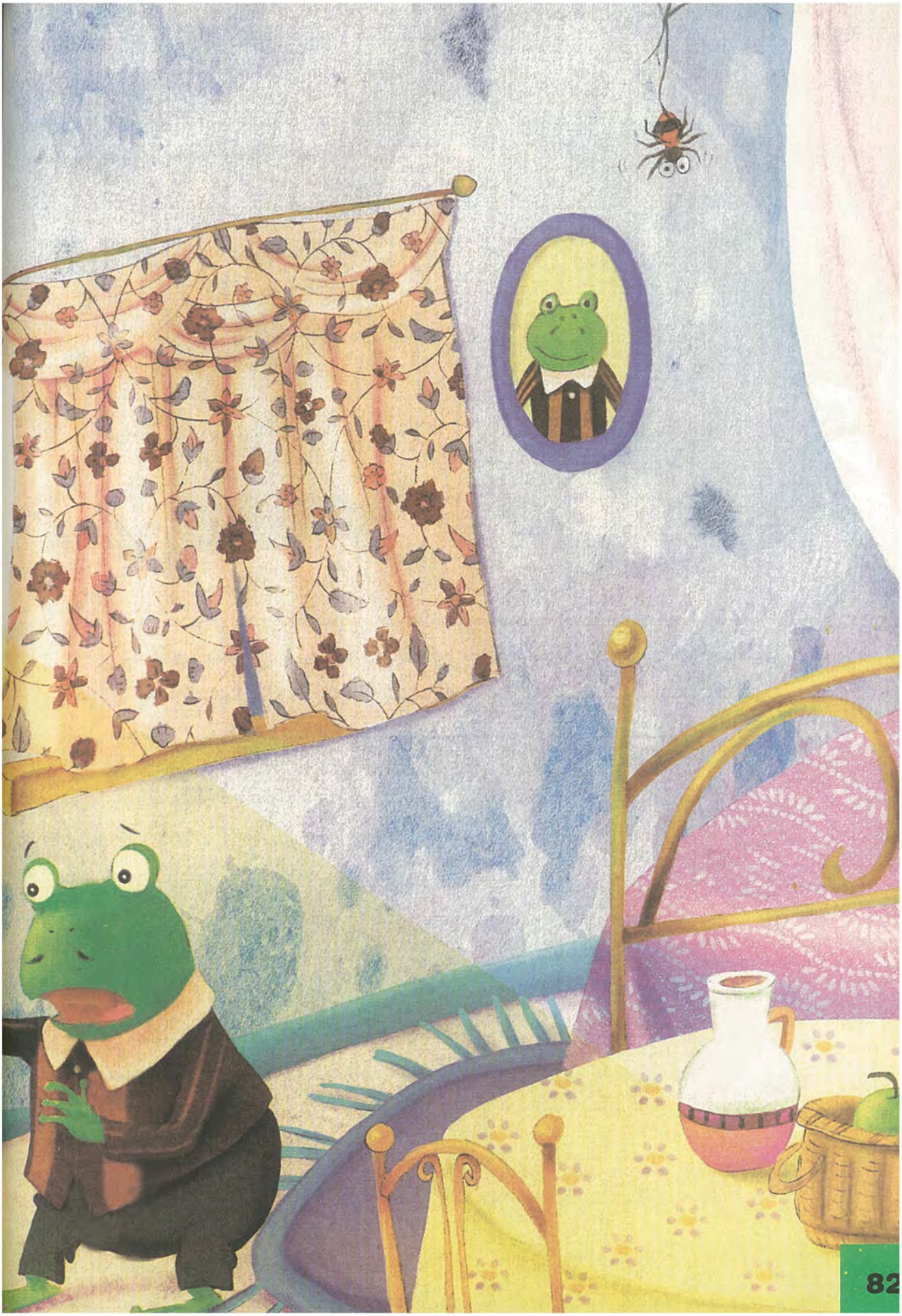

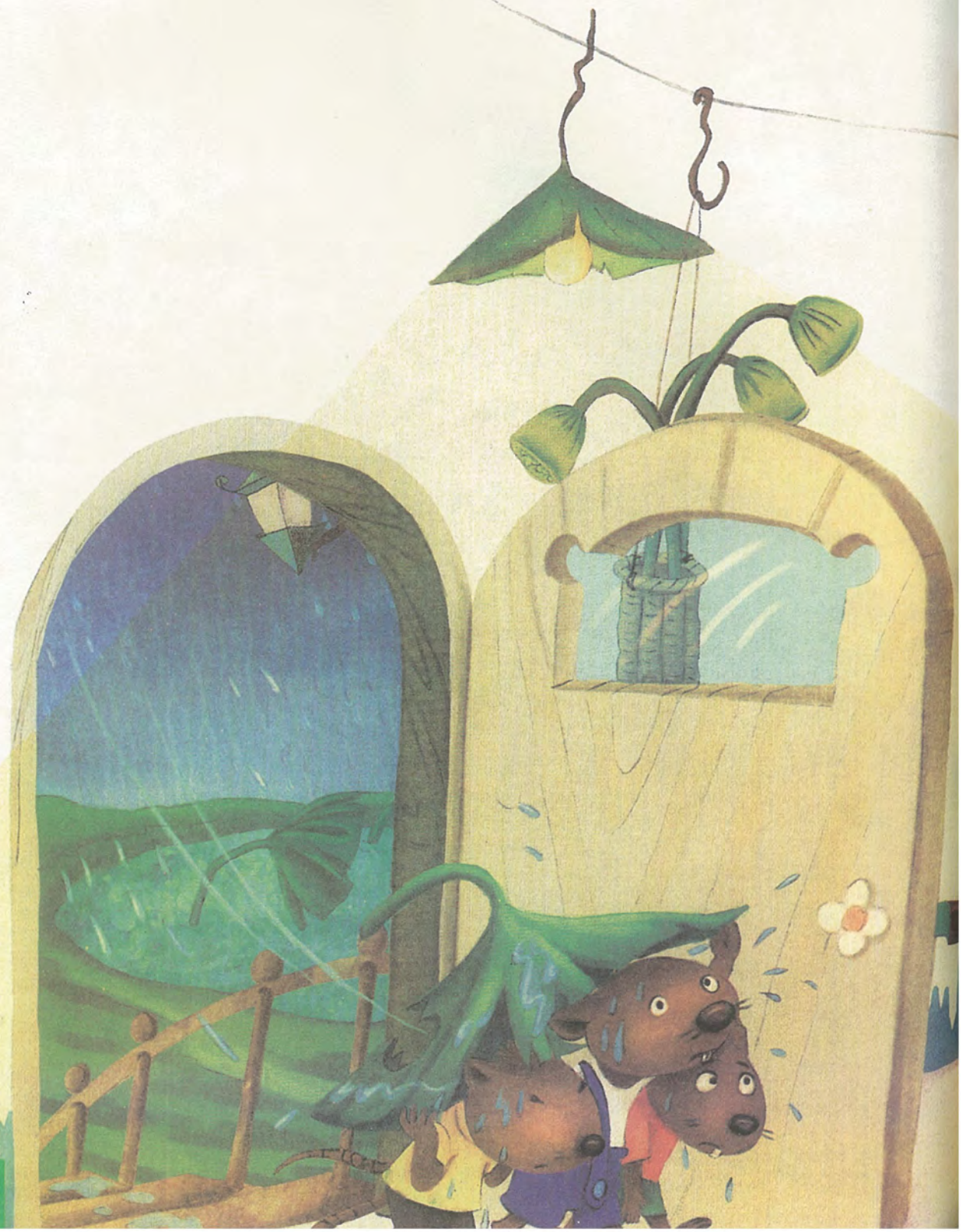
ـ ۋاي، شامال چىقىپ كەتتىغۇ! يامغۇر ياغىدىغانىدەك قىلىدۇ، ـ دېدى پاقا ئەپەندى ۋە دەرھال ئىشىك ـ دېرىزىلىرىنى تاقاپ پەردىلىرىنى چۈشۈرۈپ كارىۋىتىغا چىقىپ كىتاب ئوقۇشقا باشلىدى.

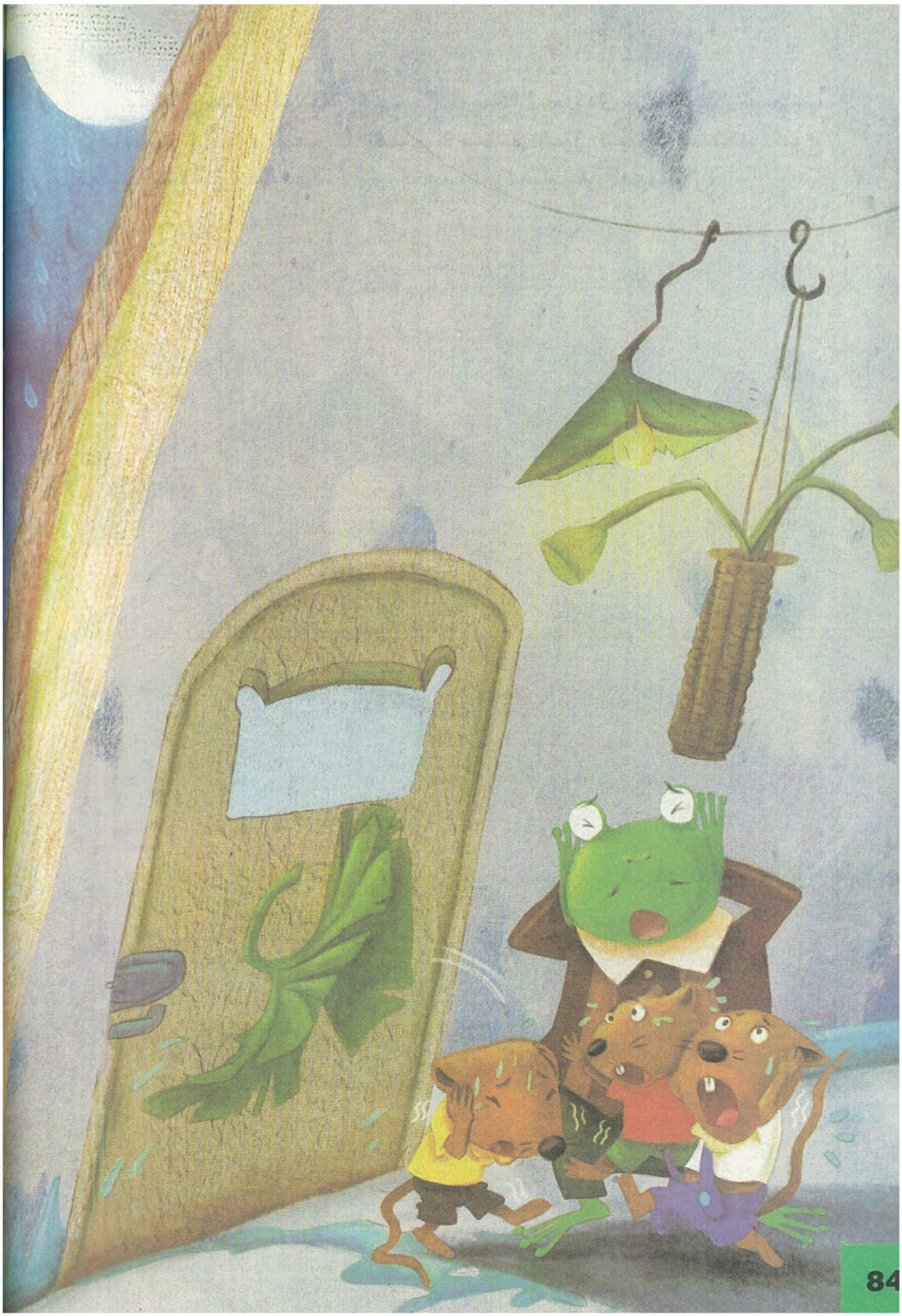

دۇك ـ دۇك ـ دۇك!
ئىشىكنىڭ قاتتىق ئۇرۇلغان ئاۋازىدىن پاقا ئەپەندىنىڭ سەكرەپ تۇرۇپ كەتتى.

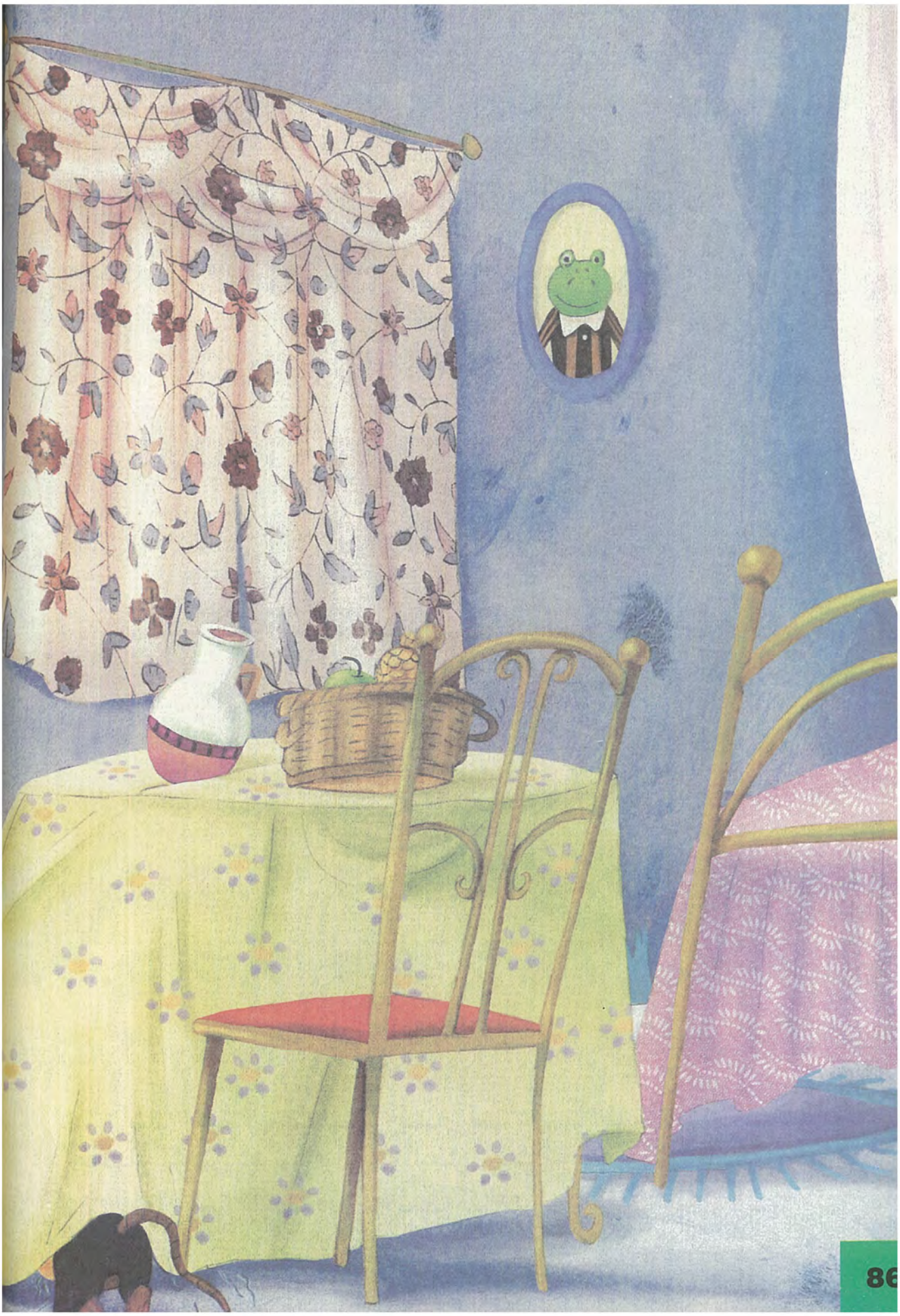
ــ بۇ ۋاقىتتا كەلگەن كىمدۇ؟ ــ ياقا ئەپەندى ئىشىكنى ئېچىپ تۇيۇقسىز ياغقان يامغۇردا چىلىق ـ چىلىق ھۆل بولۇپ كەتكەن ئۇچ تۇلۇمچاشقاننى كۆردى، ــ ۋاي بىچارىلەر، چاپسان كىرىڭلار!

پاقا ئەپەندى ئىشكنى ياپاي دەپ تۇرۇشىغا چاراسلاپ چاققان چاقماق كۆكنى يېرىپ ئوتتى. «ۋايجان!» دەپ ۋارقىراشقا باشلىدى تۇ- لۇمچاشقانلار دەرھال كۆزلىرىنى يۇمۇۋالدى.

ئۇنىڭ ئارقىسىدىنلا، يىراقتىن «گۇلدۇر ـ گۇلدۇر» قىلغان غايەت زور ئاۋازلار بىر ـ بىرىدىن كۈچلۈك ياڭرىدى. ئۇچ تۆلۈمچاشقان قورقۇپ قۇلاقلىرىنى چىڭ ئېتىۋېلىپ، ئۇستەلنىڭ ئاستىغا كىرىپ يوـشۇرۇندى.

ـ قورقماڅلار باللىرىم، گۈلدۈرماملىق يامغۇر ياغقاندا ھەمىشە چاقماق چاقىدۇ، ھاۋا گۈلدۈرلەيدۇ. چاقماق بۇلۇتلار قاتلىمىنىڭ زەرەت قويۇپ بېرىشىدىن پەيدا بولىدۇ. مېنىڭ يېنىمغا كېلىڭلار، مەن سىلەرنى قۇچاقلاپ ئولتۇراي. ھەممىز بىللە ئولتۇرساق قورقمايسىلەر! ـ دېدى پاقا ئەپەندى ئۇچ تۇلۇمچاشقانغا تەسەللى بېرىپ.

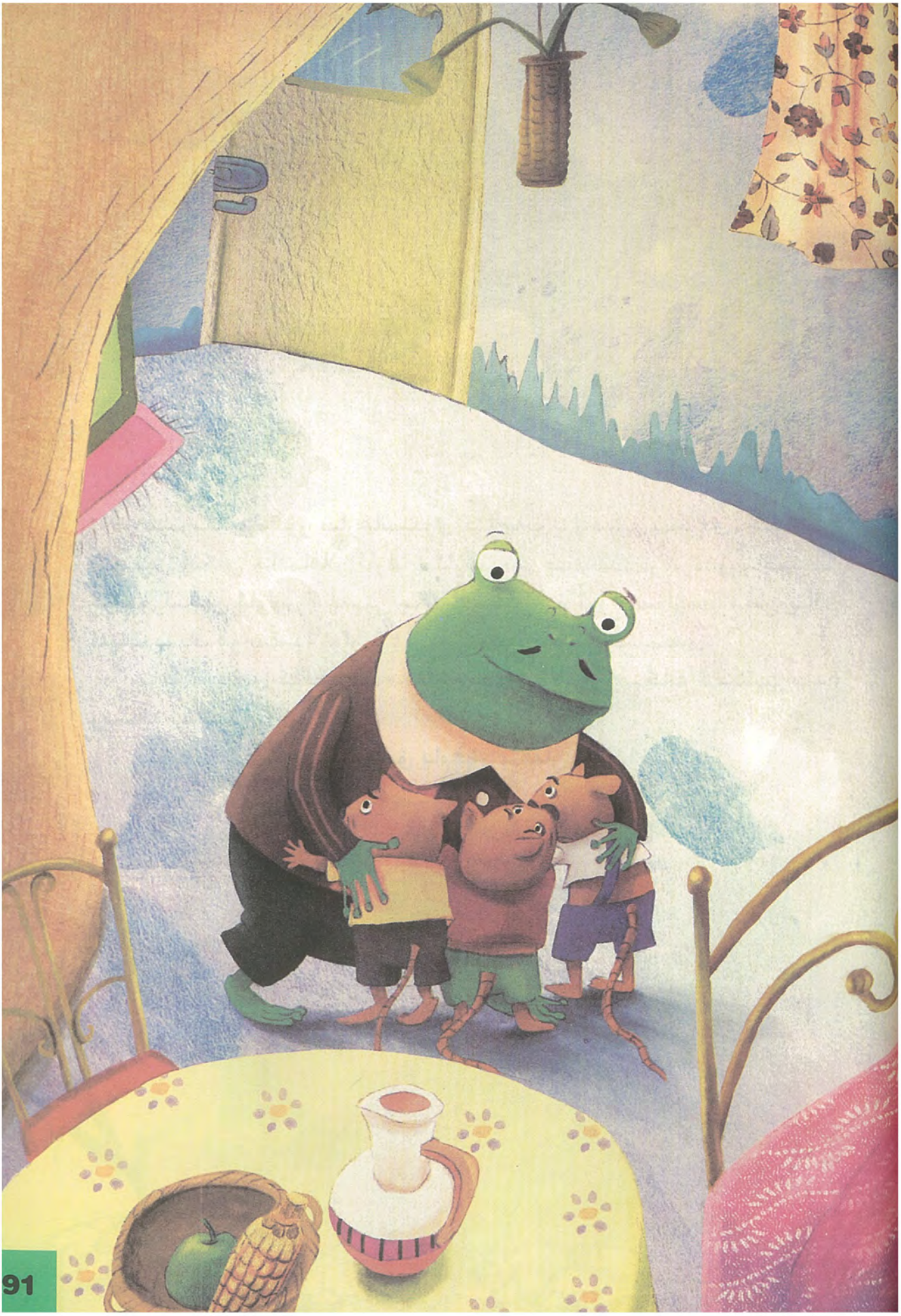

ــ ئەمسە نېمىشقا ئالدىدا چاقماق چېقىپ كەيىندىن ھاۋا گۈلدۈرلەيدۇ؟ ــ دەپ سورىدى بىر تۆلۈمچاشقان پاقا ئەپەندىدىن.

ــ چۈنكى چاقماق گۈلدۈرماما ئاۋازىدىن تېز يۈگرەلەيدۇ! ــ دېدى پاقا ئەپەندى.

ــ ئەسلىيدە مۇنداق ئىكەنده! ــ دېيىشتى تۆلۈمچاشقانلار ھەيران بولۇپ. پاقا ئەپەندى كۈلۈپ كەتتى ۋە:

ــ ھا... ھا...ھا... نۇرنىڭ تارقىلىش تېزلىكى ئاۋازنىڭ تارقىلىش تېزلىكىدىن تېز بولىدۇ! ــ دېدى.

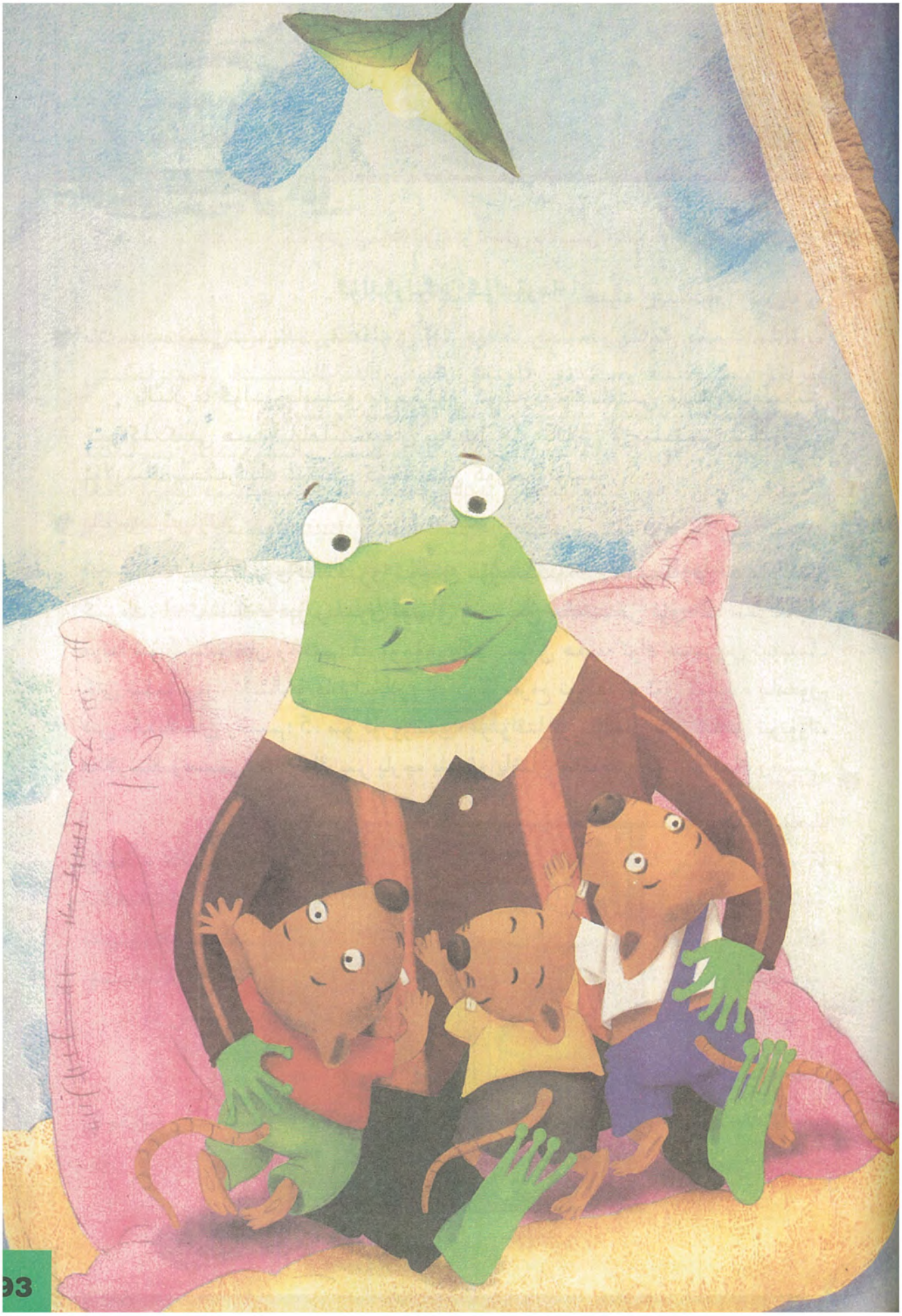

سىرتتا يامغۇر بارغانسېرى كۈچەپ ياغقىلى تۇردى. كۆكنى يېرىپ ئۆتكەن چاقماقلار ئارقا - ئارقىدىن چاقنىدى، گۈلدۈرمامنىڭ گۈلدۈرلىگەن ئاۋازى ئالەمنى مالەم قىلدى. بۇ ئۇچ تۆلۈمچاشقان پاقا ئەپەندىنىڭ قۇچىقىدا ئولتۇرغاچقا قورقۇش ھېس قىلمىدى.

پاقا ئەپەندى كۈلۈمسىرىگەن ھالدا ئۇلارغا ھېكايە ئېيتىپ بېرىشكە باشلىدى:

ــ يازنىڭ گۈلدۈرمامىلىق يامغۇر ياغقان بىر كۈنى.....

پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئەمەلىي پائالىيىتى

گۈلدۈرلىگەن گۈلدۈرماما

پائالىيەت مەقسىتى .....

بالىلارغا گۈلدۈرماملىق يامغۇرلۇق كۈنلەردە چاقماقتىن قانداق ساقلىنىش كېرەكلىكىنى ھەمدە پاناھلىنىدىغان بىخەتەر جاي تاللاش لازىملىقىنى بىلدۈرۈپ، ئۇلارنىڭ بىخەتەرلىك ئېڭىنى كۈچەيتىش كۆزدە تۇتۇلىدۇ.

پائالىيەت تەييارلىقى .....

ئائىلە باشلىقلىرى بالىلىرى ئۈچۈن تۆۋەندىكىدەك رەسىملەرنى تەييارلىشى كېرەك: 1. ئىشىك ـ دېرىزىلىرى ئوچۇق ۋە يېپىق ھالەتتىكى ئۆي؛ 2. سىرتتا يانفونداسۆزلىشىۋاتقان رەسىم؛ 3. ئوچۇق ياكى يېپىق ھەمدە توك سىمى تارتىۋېتىلگەن تېلېۋىزور، ئۇنىڭالغۇ قاتارلىقلار؛ 4. چوڭ دەرەخ تۇۋىدە ۋە ئۆي ئىچىدە يامغۇردىن دالدىلانغان رەسىم؛ 5. سۇ ئۆزۈۋاتقان، قولۋاقتا ئويناۋاتقان ھەم بېلىق تۇتۇۋاتقانلارنىڭ رەسىمى؛ 6. چوڭ بىر پارچە يامغۇر ياغقان چاغدىكى مەنزىرىلىك رەسىم

پائالىيەت جەريانى

1. بارلىق رەسىملەر خالىغانچە تاشلاپ قويۇلىدۇ.

2. ئاتا ـ ئانىسى گۇلدۇرمامىلىق يامغۇر ياغقان چاغدىكى مەنزىرىنى ئېيتىپ، يامغۇرلۇق مەنزىرىنىڭ رەسمىنى ئاچىدۇ. بالىسى ئاتا ـ ئانىسىنىڭ تەسۋىرلىگىنى بويىچە شۇنىڭغا ئالاقىدار رەسمىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ.

3. رەسىملەرنى قويۇپ بولغاندىن كېيىن، ئاتا ـ ئانىسى بالىسى بىلەن بىرلىكتە توغرا قويۇلغان ـ قويۇلمىغانلىقىنى تەكشۈرىدۇ ھەمدە بالىسىغا نېمە ئۈچۈن باشقا رەسىملەرنى ئەمەس، مۇشۇ رەسمىنى تاللىغانلىقىنى ئېيتقۇزىدۇ.

4. ئائىلە باشلىقلىرى بالىلىرىغا ئېگىز بىنالارنىڭ چاقماقتىن قانداق ساقلىنىدىغانلىقىنى، چاقماق قايتۇرغۇچنىڭ نېمە رولى بارلىقىنى ئېيتىپ بېرىدۇ.

پائالىيەتنى داۋاملاشتۇرۇش

يامغۇر ياغقاندا نېمىلەرگە دىققەت قىلىش لازىم:

1. چوڭ دەرەخلەر ئاستىدا دالدىلىنىشقا بولمايدۇ. بۇنداق قىلغاندا ئاسانلا چاقماق چۈشۈپ كېتىدۇ. 2. چاقماق قايتۇرغۇچ ئورنىتىلغان بىنالار ئاستىدا دالدىلانغاندا ئەڭ بىخەتەر بولىدۇ. 3. سىرتتا موتوسىكلىت، ۋېلىسىپىت مىنمەسلىك، پىيادە يۈرمەسلىك لازىم. 4. سىرتتا توپ تۇرىدىكى تەنھەرىكەت بىلەن شۇغۇللانماسلىق لازىم. 5. دالادا يانفون ئىشلىتىشكە قەتئىي بولمايدۇ، چوقۇم ئېتىۋېتىش لازىم.

پائالىيەتنىڭ ئەھمىيىتى

بۇ پائالىيەت بالىلارغا چاقماقتىن قانداق بىخەتەر ساقلىنىش ھەققىدىكى تۇرمۇش ساۋاتلىرىنى بىلدۈرىدۇ. بىخەتەرلىك ئېڭىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ.

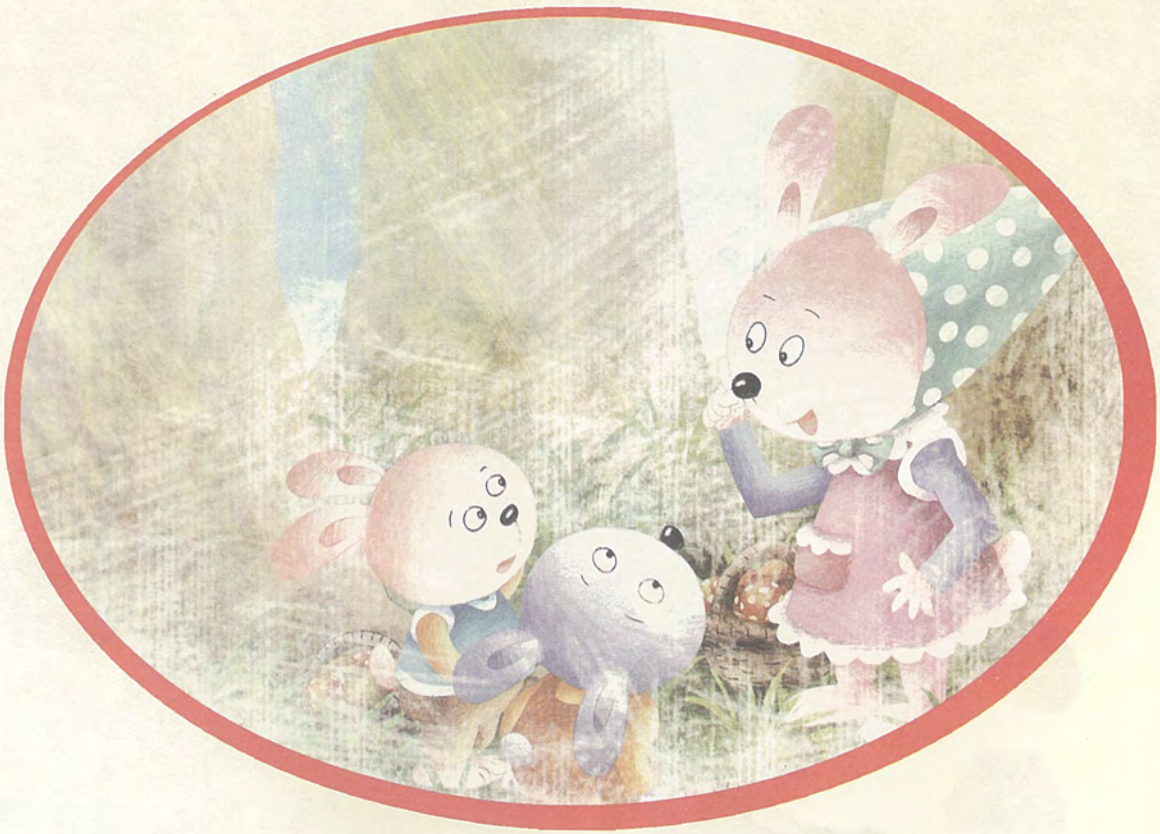
نېمە ئۈچۈن دائىم ئاۋۋال چاقماق چاقققاننى كۆرۈپ، ئارقىدىن گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلايمىز؟

نېمە ئۈچۈن دائىم ئاۋۋال چاقماق چاقققاننى كۆرۈپ، ئارقىدىن گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلايمىز؟

گۈلدۈرماما ئاۋازىنى قۇلقىمىز بىلەن ئاڭلايمىز، چاقماق چاقققاننى كۆزىمىز بىلەن كۆرىمىز. بۇ ئىككىسى ئىككى خىل ھادىسە، شۇنداقلا يەنە بىر - بىرىگە مۇناسىۋەتلىك ھادىسە بولۇپ بۇلۇتلار قاتلىمىدىكى ئىنتايىن يۇقىرى ئېلېكتىر پوتېنسىيال پەرقى زەرەت قويۇپ بەرگەن چاغدا تەڭلا يۈز بېرىدۇ. زەرەت قويۇپ بەرگەن (چاقماق چاققان) ۋاقىتتا نەچچە تۈمەن گىرادۇستىكى ئىسسىقلىق چاقماق كېسىپ ئۆتكەن ھاۋانى ئىنتايىن كۈچلۈك تۇرده كېڭەيتىۋېتىدۇ - دە، گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز پەيدا قىلىدۇ.

بىز چاقماق چاقققاننى ئاۋۋال كۆرۈپ، گۈلدۈرمامىنىڭ گۈلدۈرلىشىنى ئارقىدىن ئاڭلايمىز. بۇنىڭ سەۋەبى، نۇرنىڭ ھاۋادىكى تارقىلىش تېزلىكى تېز بولىدۇ، شۇڭا ناھايىتى تېزلا يەر يۈزىگە يېتىپ كېلىدۇ، ھالبۇكى، ئاۋازنىڭ ھاۋادىكى تارقىلىش تېزلىكى ئاستا بولىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز ئالدى بىلەن چاقماق چاقققاننى كۆرۈپ، ئاندىن گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلايمىز. ئەمەلىيەتتە، چاقماق بىلەن گۈلدۈرماما ئوخشاش بىر ۋاقىتتا يۈز بېرىدۇ.

يەر يۈزىدىكى «بۇلۇت»

بىركۈنى ئەتىگەنلىكى ئاق بۆجەن، كۈل رەڭ بۆجەنلەر ئانىسى بىلەن ئورمانلىقتا گۈمبەمەدەك تەرگىلى بارماقچى بولۇپ يولبويى سەكرەپ ـ تاقلاپ ئوينىشىپ ماڭدى. تۇنۇگۈن يامغۇر ياغقان ئىدى، گۈمبەمەدەكلەر ھەقىچان تازا جىق ئۆسۈپ چىققاندۇ ـ ھە.

ئورمانلىقتا بەئەينى ئېچىپ قويۇلغان كۈنلۈكتەك چوڭ ـ كىچىك گۈمبەمەدەكلەر ھەقىقەتەن جىق ئىكەن. ئۇلار نېمىدېگەن چىرايلىق ـ ھە!

ـ ۋاي ـ ۋۇي! ماۋۇ گۈمبەمەدەكنىڭ چوڭلۇقىنى! ـ دېدى ئاق بۆجەن ۋە زوڭ ئولتۇرۇپ تېرىشكە باشلىدى. كۈل رەڭ بۆجەنمۇ:

ـ جىقلىقچۇ تېخى! ـ دەپ ھەدەپ سېۋىتىگە سالدى.

ـ باللىرىم، يىراقلاپ كەتمەڭلار، بولامدۇ؟ ـ دېدى ئانىسى كۈلۈپ.

ئاق بۆجەن سېۋىتىنى بىر دەمدىلا گۈمبەمەدەككە لىق تۇشقۇزۇپ بولۇپ، بېشىنى شۇنداق كۆتۈرۈپلا داڭقېتىپ تۇرۇپ قالدى.

نېمە ئىش بولۇپ كەتتى ـ ھە؟ ھېلىلا يېنىمدا تۇرغان ئانام بىلەن ئۆكام نەگە كەتتى؟ ئۆزۈم بەك يىراقلاپ كەتتىمۇ ـ يا؟ جاھان ئاپئاق بولۇپ كېتىپتىغۇ، يېنىمدىكى ماۋۇ بىرنەچچە تۇپ دەرەخ بىلەن ئاياغ ئاستىمدىكى ئوت ـ چۆپلەردىن باشقا ھېچنېمىنى كۆرەلمەيۋاتىمەنغۇ!

ئاق بۆجەننى قورقۇنچ باستى، ۋارقىراپ يىغلاپ تۇرۇپ: «ئانا، ئانا!» دەپ توۋلىدى. يىراقتىن ئانىسىنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن: «مەن ماۋۇ يەردە، يىغلىما بالام!» دېگەن ئاۋازى ئاڭلاندى. ئاق بۆجەن شۇ چاغدىلا «ئۇھ!» دېدى، بىراق نېمىشقا ئاۋازىنى ئاڭلىغان بىلەن ئۆزىنى كۆرەلمەيمەن ـ ھە؟

ئاق بوّجەن نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى تازا ئاڅقىرالماي تۇرغاندا كۈل رەڭ بوّجەننىڭ:

ــ ئانا، بۇلۇت يەردە نېمىش قىلىدۇ؟ مەن سىزنى ۋە ئاق بوّجەننى كوّرەلمەيۋاتىمەن! كوّز ئالدىم خىرەلىشىپ ھېچنېمىنى ئېنىق كوّرەلمەيۋاتىمەن! ــ دېگەن ئاۋازىنى ئاڅلىدى.

ــ قورقماڅلار باللىرىم، بۇ بۇلۇت ئەمەس، ئورمانلىقتىكى تۈمان، ــ دېدى ئانىسى كۆلۈپ تۇرۇپ.

ــ نېمە؟ تۈمان دەمسىز؟ ــ قىزىقىپ سورىدى ئاق بۆجەن.

ئانا توشقان ئاۋاز چىققان تەرەپكە مېڭىپ ئاق بۆجەننىڭ يېنىغا كەلدى ـ دە، كۆيۈمچانلىق بىلەن:

ـ ئورمانلىقتىكى ھاۋا بوشلۇقىدا نۇرغۇنلىغان سۇ ھورلىرى بولىدۇ، ئەتىگەن ـ ئاخشامدىكى تېمپېراتۇرا تۆۋەنلىگەن ۋاقىتلاردا سۇ ھورلىرى قېتىشىپ سان ـ سانىقسىز ئۇششاق سۇ تامچىلىرىغا ئايلىنىدۇ ـ دە، تۇمان ھاسىل قىلىدۇ، ـ دېدى.

— ئەمسە، نېمىشقا كۈز ۋە قىش پەسىللىرىدە تۇمان ئەڭ كۆپ بولىدۇ؟ — دەپ سورىدى ئەجەبلەنگەن كۈل رەڭ بۆجەن ئانىسىنىڭ يېنىغا كېلىپ. ئانىسى سەۋرچانلىق بىلەن جاۋاب بەردى:

— چۈنكى كۈز ۋە قىش پەسلىدە ئەتىگەن - ئاخشاملىرى تېمپېراتۇرىنىڭ تۆۋەنلىشى تېز بولىدۇ، شۇڭا ئەتىگەن - ئاخشاملىرى ناھايىتى ئاسانلا تۇمان پەيدا بولىدۇ.

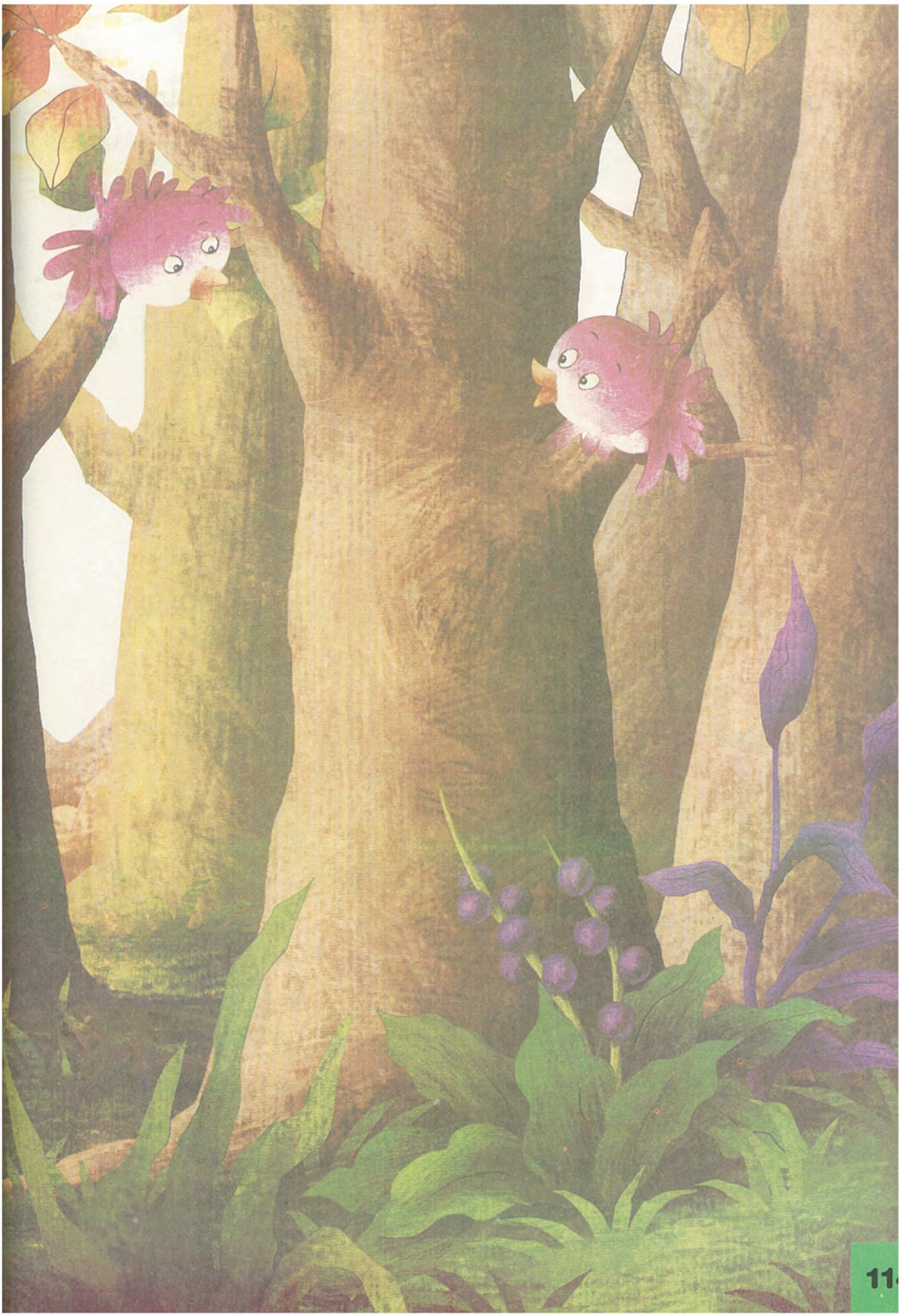

ــ ئانا، تۇمان قاچان تارقاپ كېتىدۇ؟ ــ دەپ سوردى ئاق بۆجەن ئويلىنىپ تۇرۇپ.

ــ قۇياش بوۋىمىز چىقىپ تېمپېراتۇرا يۇقىرى ئۆرلىگەن چاغدا سان ـ ساناقسىز سۇ دانچىلىرى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان سۇ هورلىرىغا ئايلىنىدۇ، شۇ چاغدا تۇمان تارقايدۇ، ــ دېدى ئانا ئۇنىڭ بېشىنى سىلاپ.

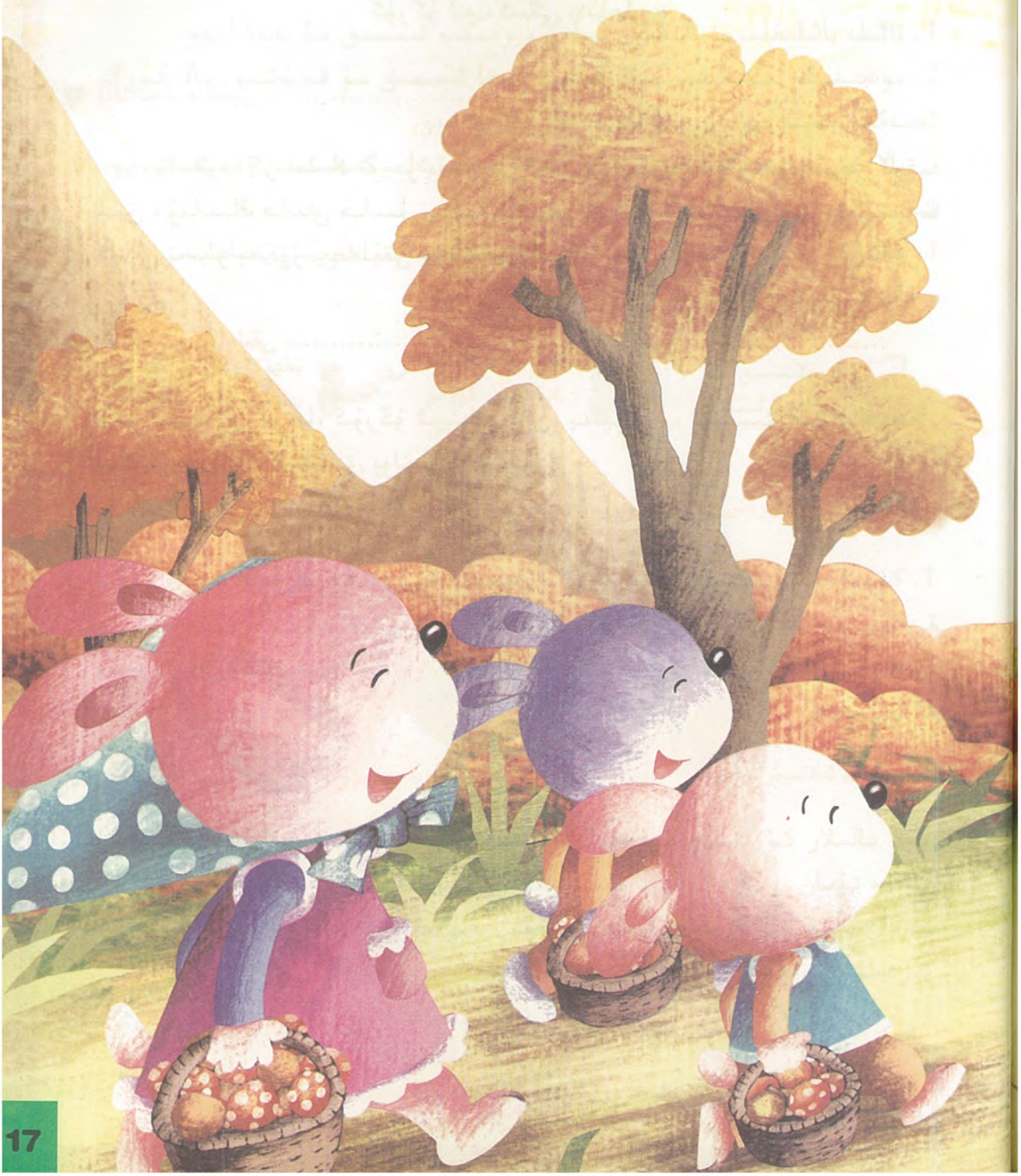

ئانىنىڭ دېگەنلىرى دەرھەقىقەت راست چىقتى! ئۇزۇن ئۆتمەيلا قۇياش بوۋا نۇرلۇق كۈلكىسى بىلەن يۈز ئاچتى. تۇمان شۇ ھامان تارقاپ، ئورمانلىقتىكى ھەممە نەرسىلەر يەنە ئېنىق كۆرۈنۈشكە باشلىدى. ئاق ۋە كۈل رەڭ بۆجەنلەر چىڭ قۇچاقلىشىپ خۇشاللىقىدا كۈلۈشۈپ كەتتى.

ئۇلار بىر دەمدىلا سېۋەتلىرىنى يېڭى گۈمبەمەدەكلەرگە لىق تولدۇ-رۇشتى. ئەمدى چۈشلۈك ۋە كەچلىك غىزا ئىنتايىن مول بولىدىغان بولدى. بۆجەنلەر ئانىسى بىلەن ناخشا - قوشاق ئېيتىشىپ ئۆيلىرىگە قايتىشتى.

پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئەمەلىي پائالىيىتى

كۆرگۈ ئەينەكتىكى «تۇمان»

پائالىيەت مەقسىتى .....

بالىلارغا كۈندىلىك تۇرمۇشىمىزدا دائىم كۆرۈپ تۇرىدىغان ھادىسىلەر ئارقىلىق تۇمانىنىڭ قانداق ھاسىل بولىدىغانلىقى ھەمدە تۇمانىنىڭ تۇرمۇشىمىزغا قانداق تەسىر يەتكۈزىدىغانلىقى چۈشەندۈرۈلىدۇ.

پائالىيەت تەييارلىقى .....

ھىم ئېتىلگەن مۇنچا، كۆرگۈ ئەينەك، داس، يەلپۈگۈچ، ئىسسىق سۇ (بىخەتەرلىك ئۈچۈن بەك ئىسسىق بولۇپ كەتمىسۇن)

پائالىيەت جەريانى

1. ئائىلە باشلىقلىرى بالىلىرى بىلەن بىرلىكتە ئىسسىق سۇ تەييارلايدۇ.
2. مۇنچىنىڭ ئىشىكىنى چىڭ ئېتىپ داسقا ئىسسىق سۇ قۇيۇلىدۇ، بالا كۆرگۈ ئەينەكتە ھاسىل بولغان سۇ ھورلىرىنى كۆزىتىدۇ.
3. بالا كۆرگۈ ئەينەكتە ئۆزىنى كۆرەلىگەن ـ كۆرەلمىگەنلىكىنى ۋە نېمە ئۈچۈن-لىكىنى ئېيتىدۇ.
4. يەلپۈگۈچ بىلەن كۆرگۈ ئەينەكنى يەلپۈگەندە، سۇ ھورلىرى ناھايىتى تېزلا يوقاپ كېتىدۇ.

ئىسسىق سۇ تەييارلىنىدۇ

ئىشىك چىڭ ئېتىلگەندە، كۆرگۈ ئەينەكتە تۇمان ھاسىل بولىدۇ

يەلپۈگۈچتە يەلپۈيدۇ

پائالىيەتنى داۋاملاشتۇرۇش

1. كۈندىلىك تۇرمۇشىمىزدا بالىلار كۆزئەينەك، قازان ـ كورىلارنىڭ ئەينەك تۈۋ-قى ئۈستىدە پەيدا بولغان «تۇمان»نى كۆزىتىدۇ.
2. تۇمانلىق كۈنلەرنىڭ تۇرمۇشىمىزغا قانداق تەسىر يەتكۈزىدىغانلىقى توغرىسى-دا ئويلىنىدۇ.

پائالىيەتنىڭ ئەھمىيىتى

بالىلار كۆزىتىش جەريانىدا تۇمانلىقنىڭ قانداق ھاسىل بولۇش جەريانىنى ھەمدە تۇمان بىزگە ئېلىپ كېلىدىغان قولايسىزلىقلارنى چۈشىنىدۇ. پۈتكۈل جەريان بالىلارغا نىسبەتەن تولۇپ ـ تاشقان سىرلىقلىققا ئىگە بولغاچقا، ئۇلارنىڭ ئىزدىنىش، بىلىش ئىستىكىنى قوزغىتىدۇ.

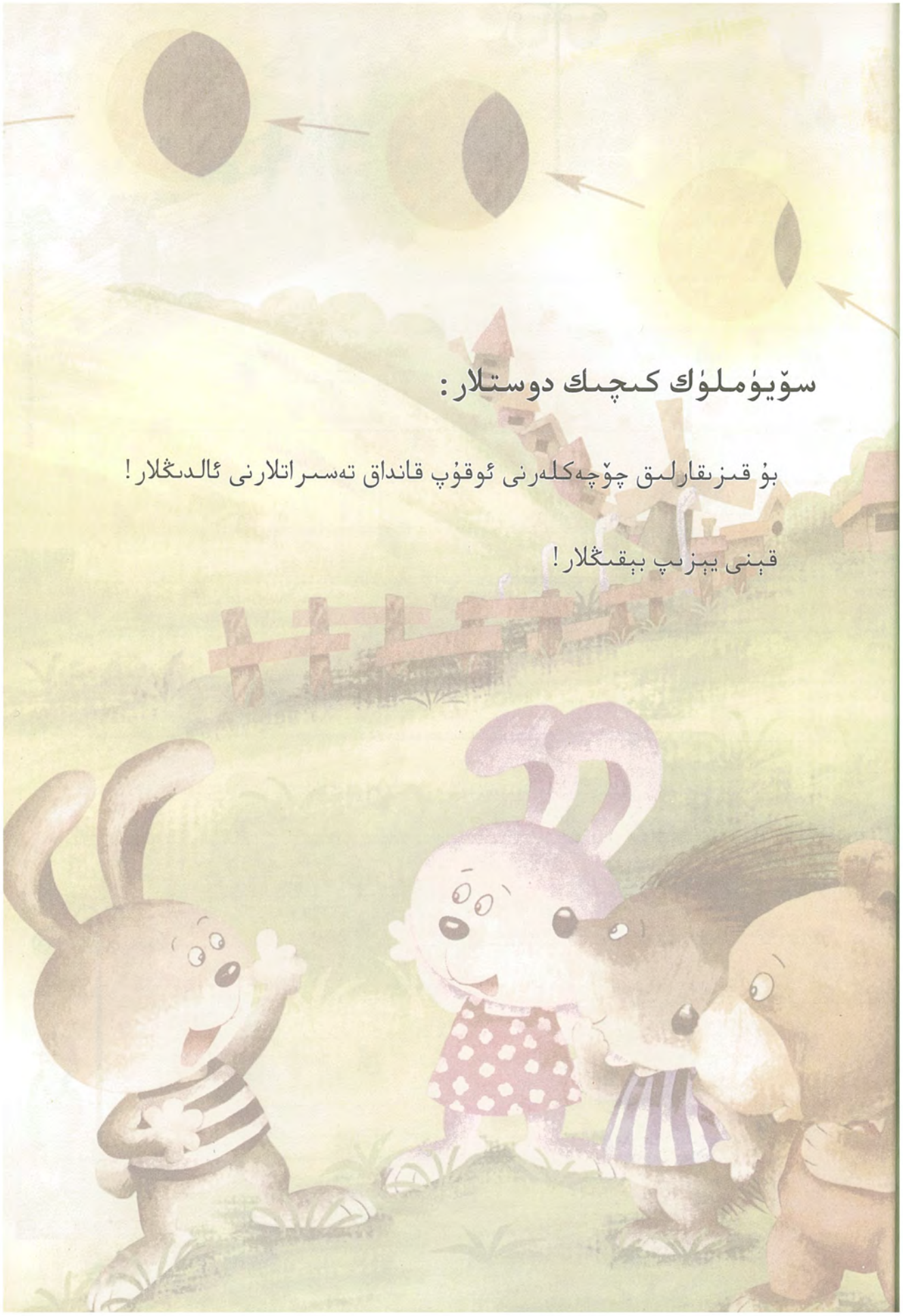

تۇمان دېگەن نېمە؟
ئۇ قانداق ھاسىل بولىدۇ؟

كىچىك دوستلار، بىلەمسىلەر، ھاۋادا مۇئەييەن مىقداردا سۇ ھورلىرى بولىدۇ، تېمپېراتۇرا قانچە يۇقىرى بولسا، ھاۋا ئۆزىگە سىغدۇرىدىغان سۇ ھورلىرى شۇنچە جىق بولىدۇ، ئەكسىچە بولغاندا، ئاز بولىدۇ.

كۈندۈزى تېمپېراتۇرا بىرقەدەر يۇقىرى بولغاچقا، ھاۋا ئۆزىگە خېلى جىق سۇ ھورىنى سىغدۇرىدۇ؛ بىراق ئاخشاملىرى يەر يۈزى ئىسسىقلىق ئېنېرگىيەسىنى تارقىتىۋەتكەنلىكتىن، يەر يۈزىنىڭ تېمپېراتۇراسى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. شۇنداقلا بۇ يەر يۈزىگە يېقىن تۇرغان ھاۋا قاتلىمىغا تەسىر كۆرسىتىپ، ھاۋانىڭ تېمپېراتۇراسىنىمۇ تۆۋەنلىتىدۇ. ھاۋا تېمپېراتۇراسى تۆۋەنلەۋېرىپ ئەسلىيدە بار بولغان بارلىق سۇ ھورلىرىنى ئۆزىدە سىغدۇرالمىغان چاغدا ئېشىنىدا سۇ ھورلىرىنى قاتۇرۇپ سۇ تامچىلىرى ياكى مۇز كىرىستالىغا ئايلاندۇرىدۇ ـ دە، يەر يۈزىگە يېقىن ئاتموسفېرادا لەيلىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۇمان ھاسىل بولىدۇ.

تۇمان كىشىلەرنىڭ كۆرۈش دائىرىسىگە تۇسالغۇلۇق قىلغانلىقى ئۈچۈن، بىز ھەمىشە يېيىلىپ يېتىقان ئاپئاق تۇماننى كۆرىمىز. سەھەردە تېمپېراتۇرا ئەڭ تۆۋەن بولىدۇ، شۇڭا تۇمان دائىم ئەتىگەندە كۆرۈلىدۇ. قۇياش كۆتۈرۈلگەندىن كېيىن، يەر يۈزىنىڭ تېمپېراتۇراسى يۇقىرى ئۆرلەپ سۇ تامچىلىرىنى يەنە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان سۇ ھورلىرىغا ئايلاندۇرغاندا تۇمان تەدرىجىي تارقايدۇ.

سۆيۈملۈك كىچىك دوستلار:

بۇ قىزىقارلىق چۆچەكلەرنى ئوقۇپ قانداق تەسىراتلارنى ئالدىڭلار!

قېنى يېزىپ بېقىڭلار!

图书在版编目(CIP)数据

《红蜻蜓》儿童童话绘本系列. 会变的月亮脸 : 维吾尔文 / 沙达提·依明编译. -- 乌鲁木齐 : 新疆美术摄影出版社, 2013.3
ISBN 978-7-5469-3927-8

Ⅰ. ①红… Ⅱ. ①沙… Ⅲ. ①儿童文学－图画故事－中国－当代 Ⅳ. ①I287.8

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2013)第 078419 号

选题策划：于文胜
责任编辑：木拉提·阿里木
马木提·司马义
责任校对：米日班·努尔艾合买提
责任决审：亚森·吾布力哈斯木
美术编辑：阿扎提·巴拉提
责任印制：刘伟煜

书　　名　《红蜻蜓》儿童童话绘本系列——会变的月亮脸（维吾尔文）
译　　者　沙达提·依明
出　　版　新疆美术摄影出版社
地　　址　乌鲁木齐市经济技术开发区科技园路 5 号
邮　　编　830026
发　　行　新疆新华书店
网　　购　当当网、京东商城、亚马逊、淘宝网、天猫、读读网、淘宝网·新疆旅游书店
制　　版　乌鲁木齐标杆集印务有限公司
印　　刷　北京新华印刷有限公司
开　　本　787 mm × 1092 mm　1/16
印　　张　8
版　　次　2014 年 10 月第 1 版
印　　次　2014 年 10 月第 1 次印刷
书　　号　ISBN 978-7-5469-3927-8
定　　价　29.80 元

网络出版　读读网（www.dudu-book365.com）
网络书店　淘宝网·新疆旅游书店（http://shop67841187.taobao.com）